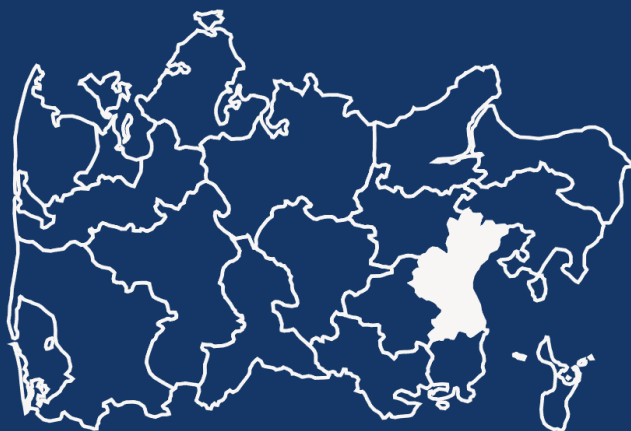

Erhvervsudvikling i Aarhus Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

August 2024

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Temaafsnit om ejerledede virksomheder	8
3. Beskæftigelse og specialisering	18
4. Iværksætteri og virksomhedsbestand	24
5. Vækstvirksomheder og eksport	32
6. Profilanalyse – highlights	36

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

Forord

Hej og velkommen til den femte udgave af vores kommunerapporter om erhvervsudviklingen i Midtjylland. I denne rapport dykker vi ned i, hvordan det står til med erhvervslivet i de 19 kommuner her i regionen.

Hos Erhvervshus Midtjylland har vi som mål at identificere og styrke de faktorer, der driver væksten og giver midtjyske virksomheder en konkurrencefordel. Samtidig vil vi adressere de udfordringer, som kan hæmme udviklingen. Kommunerapporterne skal være en kilde til viden, så vi sammen kan fremme erhvervslivet både lokalt og regionalt og udnytte de mange potentialer, som vores region har.

Ligesom i de tidligere kommunerapporter har vi samlet data om det lokale erhvervsliv – fra beskæftigelse og iværksætteri til virksomheders udvikling og eksport. Vi har også inkluderet statistik om brugen af lokal erhvervsservice og specialiseret vejledning, baseret på profilanalysen fra 2024.

Denne gang har vi et særligt tema om ejerledede virksomheder. Disse virksomheder spiller en vigtig rolle i vores region, og vi ser nærmere på, hvor mange der er i hver kommune, og hvordan de klarer sig. Ejerledede virksomheder står over for udfordringer som generationsskifte, nye teknologier og grøn omstilling, og vi giver et overblik over deres karakteristika.

Vi zoomer også ind på de virksomheder, der snart skal have nye ejere. Det er vigtigt for os, at disse ejerskifter bliver succesfulde, så vi kan bevare arbejdspladserne her i regionen.

Sidst, men ikke mindst, kigger vi på diversiteten i de ejerledede virksomheder. Det handler om kønsfordeling i ledelsen, nationalitet og beskæftigelse af personer, som ellers måske ville have svært ved at få et job. Diversitet bringer nye perspektiver og kompetencer ind i

virksomhederne og kan gøre dem mere attraktive medarbejdere.

Vi vil gerne sige en stor tak til alle kommuner. Jeres input er med til at skabe inspiration og dele viden på tværs af kommunerne, og det kan føre til nye erhvervsstrategier, initiativer og samarbejder, der gavner vores lokale erhvervsliv. Vi håber også, at rapporten kan sætte fokus på vigtige emner, hvor der er stort potentiale for udvikling.

Samarbejdet mellem lokal erhvervsservice, erhvervshuset og kommunerne er nøglen til at styrke erhvervsfremmeindsatsen. Kommunerapporterne skal hjælpe os med at samarbejde endnu bedre og udnytte både lokale og tværkommunale muligheder og tackle de udfordringer, vi står over for.

Gennem rapporten kan du se, hvordan din kommune klarer sig i forhold til resten af Region Midtjylland, landet og en gruppe sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne udgøres af de øvrige store universitetskommuner (Københavns Kommune, Odense Kommune og Aalborg Kommune).

God læselyst!

Med venlig hilsen

Bestyrelsesformand Ib Lauritsen

Direktør Mette Højborg

Sammenfatning – erhvervspræstationer

Tabellen til højre sammenfatter Aarhus Kommunes erhvervspræstationer i 2022 på en række nøgleområder. I tabellen er Aarhus Kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland og med andre kommuner i Danmark af samme type som Aarhus Kommune.

Tabellen viser øverst, at perioden 2017-22 har været kendetegnet ved en betydelig jobvækst i den private sektor i Aarhus Kommune på knapt 16 pct. Rapporten viser, at der især siden 2020 har været en stærk vækst i Aarhus Kommune. Set over hele perioden er væksten dog lavere end i både Københavns og Odense Kommuner, hvorfor Aarhus kun indtager en placering som nr. 3 blandt storbykommuner på denne indikator.

Det er især mange nye virksomheder og en stor vækst i eksporten, der bidrager til jobudviklingen i Aarhus Kommune. Analysen viser, at både andelen af virksomheder med eksport og den samlede eksportværdi er stigende blandt virksomheder i Aarhus Kommune.

Store virksomheder bidrager også markant til jobvæksten, idet denne gruppe samlet har haft en vækst på ca. 19 pct. i perioden. Rapporten viser, at IT-erhvervet samt rådgivningsbranchen er de brancher, der har udvist den største vækst i Aarhus Kommune.

Omvendt har Aarhus Kommune en lidt lavere andel vækstvirksomheder og en lavere overlevelsrate for nye virksomheder end regionen som helhed.

	Aarhus Kommune	Region Midtjylland	Placering blandt de fire storbykommuner
 Jobvækst i den private sektor 2017-22	15,9 pct.	11,2 pct.	3
 Andel iværksættervirksomheder	5,8 pct.	4,8 pct.	2
 Treårig overlevelsrate for nye virksomheder	53,7 pct.	56,7 pct.	2
 Andel vækstvirksomheder	9,9 pct.	10,4 pct.	3
 Andel eksportvirksomheder	22,1 pct.	19,8 pct.	2
 Jobvækst i store virksomheder 2017-22	18,9 pct.	17,1 pct.	3

Note: Parenteserne angiver, hvordan kommunen klarer sig i forhold til de tre øvrige storbykommuner, hvorfor placeringer kan være fra 1 til 4. De øvrige storbykommuner er Københavns Kommune, Odense Kommune og Aalborg Kommune

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Aarhus Kommunes profil som erhvervskommune.

De tre største brancher målt på antal jobs er detailhandel, rådgivning, forsikring og udvikling samt tele, IT og information. De udgør til sammen ca. 42.800 årsværk eller 35 procent af den samlede private beskæftigelse i kommunen.

Set relativt til andre kommuner står også reklame og øvrig erhvervsservice stærkt i Aarhus Kommune. It-branchen har dog den mest markante specialisering og står for mere end dobbelt af den private beskæftigelse som i en gennemsnitskommune (specialisering på 2,1).

Når luppen sættes på de nationale styrkepositioner – defineret af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse – træder også byggeri/byggematerialer og den visuelle industri (bl.a. film) frem som styrkeområder i Aarhus Kommune.

Det fremgår endvidere, at store virksomheder med mindst 50 ansatte udgør næsten 50 pct. af beskæftigelsen i Aarhus Kommune, hvilket er en noget højere andel end i resten af regionen.

De tre største brancher

1. Detailhandel:	15.434 årsværk
2. Rådgivning, forsikring og udvikling:	15.340 årsværk
3. Tele, IT og information:	12.065 årsværk

Udenlandsk arbejdskraft

Aarhus Kommune:	9,7 pct.
Region Midtjylland:	10,2 pct.

Top 3 specialiserede brancher

1. Tele, IT og information:	2,1
2. Rådgivning, forsikring og udvikling:	1,8
3. Reklame og øvrig erhvervsservice:	1,6

Top 3 specialiserede klynger

1. IT og digitale teknologier:	1,9
2. Byggeri og byggematerialer:	1,7
3. Visuel industri:	1,3

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche/klynge udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Aarhus Kommune		Region Midtjylland	
Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	25 pct.	Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	31 pct.
Store virksomheder (50+):	47 pct.	Store virksomheder (50+):	39 pct.

Sammenfatning – ejerledede selskaber

Dette års særtema giver en karakteristik af den store gruppe af ejerledede selskaber i det midtjyske erhvervslandskab og sætter fokus på to vigtige emner – ejerledernes alder og diversiteten i de ejerledede virksomheder.

Analysen viser, at de ejerledede selskaber udgør en betydelig del af de midtjyske virksomheder – målt på både antal og beskæftigelse. Især ejerledede virksomheder med 11-50 årsværk fylder meget beskæftigelsesmæssigt i den midtjyske økonomi. Samtidig har ca. 1/3 af de ejerledede selskaber med mindst fem ansatte eksport.

Analysen understreger, at ejer- og generationsskifte er et vigtigt erhvervspolitisk tema. I nogle kommuner er helt op til 40 pct. af ejerlederne over 55 år.

Når det gælder diversitet, viser analysen, at der er sket en betydelig stigning i både brugen af udenlandsk arbejdskraft og i antallet af ejerledere, der har ansat personer, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet.

Til gengæld er der fortsat en stor kønsmæssig ubalance blandt lederne i ejerledede selskaber. I Midtjylland som helhed er kun godt hver sjette leder en kvinde i denne gruppe af virksomheder. Og kun 42 pct. af de ejerledede selskaber med to ledere eller flere har ansat en kvindelig leder. På begge områder ligger Midtjylland under landsgennemsnittet.

Udvalgte resultater fra analysen

I Aarhus Kommune ligger 27 pct. af den private beskæftigelse i ejerledede selskaber og enkeltmandsvirksomheder. For regionen som helhed er andelen 35 pct.

Aarhus Kommune huser i alt 1.078 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk.

I 30 pct. af de ejerledede selskaber i Aarhus Kommune med mindst fem årsværk er ejerlederen over 55 år, mens ejerlederen i syv pct. af selskaberne er over 65 år.

I Aarhus Kommune har 32 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk eksport. I Region Midtjylland som helhed er andelen også 32 pct.

21 pct. af lederne i de ejerledede selskaber i Aarhus Kommune er kvinder. I regionen som helhed er andelen 17 pct.

39 pct. af de ejerledede selskaber (mindst fem årsværk) i Aarhus Kommune beskæftiger personer, der er i støttet beskæftigelse. For regionen som helhed er andelen 46 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Temaafsnit om ejerledede selskaber

Temaafsnittet i dette års kommunerapporter giver en karakteristik af ejerledede selskaber i de midtjyske kommuner.

Baggrunden er, at ejerledede virksomheder fylder meget i det midtjyske erhvervslandskab. Samtidig står en del ejerledede virksomheder over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

De første sider giver en samlet karakteristik af ejerledede selskaber i kommunen, herunder antal, størrelse og eksport.

Dernæst giver afsnittet et overblik over, hvor mange ejerledede selskaber der står over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

Til sidst præsenteres indikatorer for diversiteten i de ejerledede virksomheder. Afsnittet sætter fokus på udbredelsen af kvinder i ledelsen samt diversitet mht. brug af arbejdskraft fra forskellige lande og personer på kanten af arbejdsmarkedet.

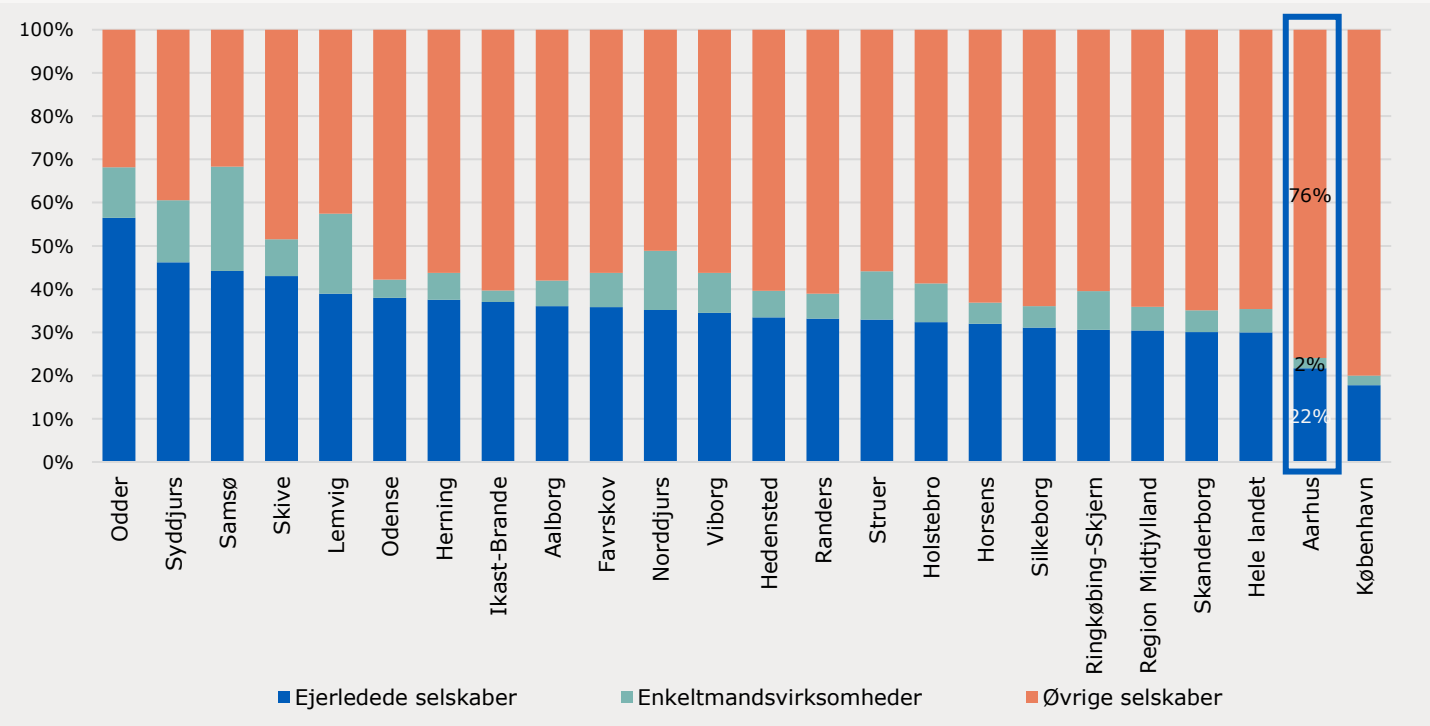
Beskæftigelsen fordelt på virksomhedstyper i de midtjyske kommuner

Ved udgangen af 2022 husede Aarhus Kommune i alt 8.268 ejerledede aktie- og anpartsselskaber. Dertil kommer enkeltmandsvirksomheder, der for langt de flestes vedkommende også er ejerledede.

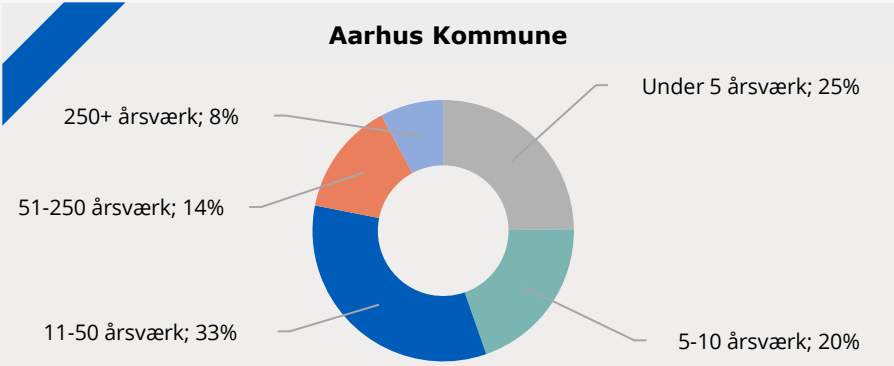
Der er betydelig forskel på, hvor meget denne gruppe af virksomheder udgør af den samlede beskæftigelse i de midtjyske kommuner, som det fremgår af figur 2.1. Det svinger fra 68 pct. i Odder Kommune til 24 pct. i Aarhus Kommune.

Herudover viser figur 2.2, hvordan beskæftigelsen blandt de ejerledede selskaber i Aarhus Kommune er fordelt på virksomhedsstørrelser. Det fremgår, at 33 pct. er beskæftiget i virksomheder med 11-50 ansatte, der således er den største gruppe beskæftigelsesmæssigt.

Figur 2.1. Private fuldtidsjobs i midtjyske kommuner samt storbykommuner fordelt på virksomhedstype, 2022

Figur 2.2. Private fuldtidsjobs i ejerledede selskaber fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Ejerledede selskaber er opgjort som privatejede selskaber (primært A/S og ApS), hvor direktøren samtidig ejer mindst 50 pct. af selskabet.

Analysen er baseret på Danmarks Statistiks (DST) firmastatistik over økonomisk aktive selskaber og deltagerregisteret, der indeholder oplysninger om selskabernes ledelse og ejerkreds.

Enkeltmandsvirksomheder er oftest ejerledet. Men DST har ikke oplysninger om ledelsen og ejerkredsen i enkeltmandsvirksomheder, hvorfor de er udeladt af den resterende del af analysen.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Fokus på ejerledede selskaber i Aarhus Kommune – 1.078 selskaber beskæftiger mindst 5 årsværk

Den resterende del af afsnittet zoomer ind på ejerledede selskaber med en beskæftigelsesmæssig tyngde i kommunen. Derfor afgrænses de ejerledede selskaber i det følgende til selskaber med mindst fem årsværk. Oversigten neden for viser, at 1.078 af kommunens ejerledede selskaber – svarende til 13 pct. - beskæftiger mindst fem årsværk. Den største gruppe rent antalsmæssigt er virksomheder med 0-5 årsværk.

De to figurer til højre sammenligner de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk i kommunen med ejerledede selskaber i resten af regionen og landet på to centrale områder – nemlig om virksomhederne har eksport, og om de har en bestyrelse. Figur 2.3 viser, at 32 pct. af de ejerledede selskaber i Aarhus Kommune havde eksport i 2022. Det svarer til regionsgennemsnittet.

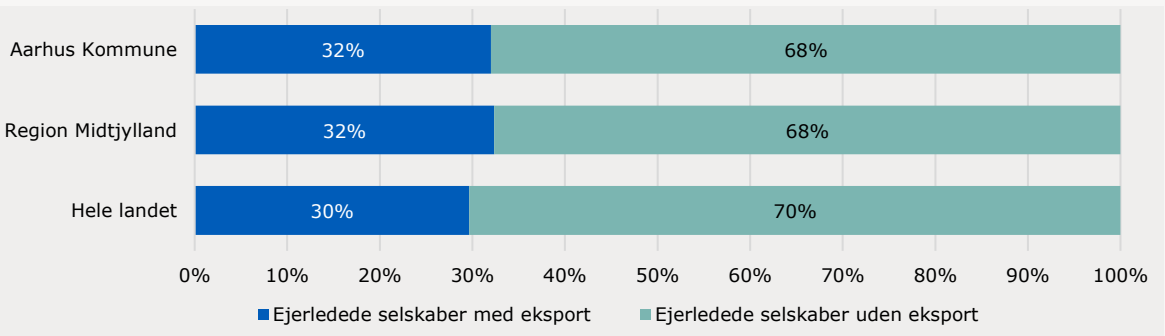
Figur 2.4 viser, at 39 pct. af de ejerledede selskaber i Aarhus Kommune havde en bestyrelse i 2022, hvilket også ligger nogenlunde på niveau med regions- og landsgennemsnittet.

Oversigt - ejerledede selskaber i Aarhus Kommune, 2022

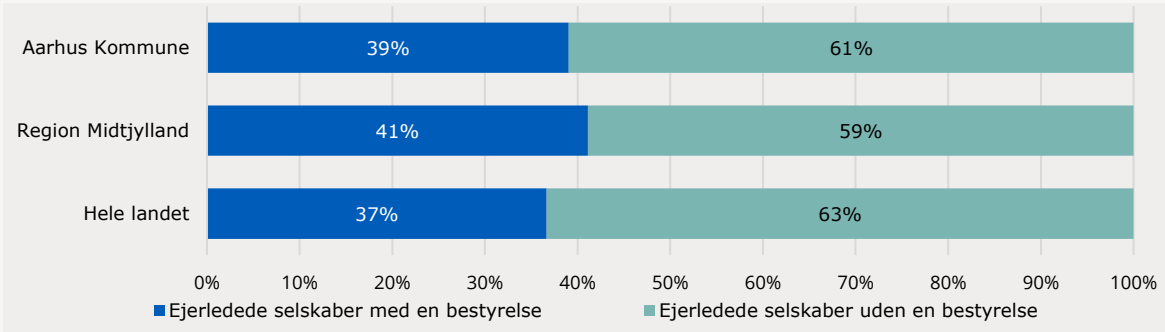

	Antal	Andel
Ejerledede selskaber i alt:	8.268	100%
<i>Heraf selskaber med:</i>		
Ingen årsværk	3.131	38%
Under 5 årsværk	4.059	49%
5-10 årsværk	642	8%
11-50 årsværk	395	5%
51-250 årsværk	37	0%
250+ årsværk	4	0%
Mindst fem årsværk	1.078	13%

Figur 2.3. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og eksport, 2022

Figur 2.4. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og en bestyrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Ejernes alder i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

30 pct. af ejerlederne i Aarhus Kommune er 55 år eller ældre

Et godt forberedt og velgennemført ejer- og generationsskifte tager ofte mange år. Samtidig er et succesfuldt ejerskifte afgørende for mange ejerledede virksomheders fortsatte udvikling og for bevaring af jobs.

Derfor er det interessant at se nærmere på, hvor mange ejerledede selskaber med en betydelig aktivitet (her defineret som selskaber med mindst fem årsværk), der er ejet af personer over en vis alder.

Figur 2.5 sammenligner på tværs af midtjyske kommuner andelen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er over 55 år.

Det fremgår, at 30 pct. af selskaberne i Aarhus Kommune har en ejerleder over denne alder. Det er lidt under det midtjyske gennemsnit.

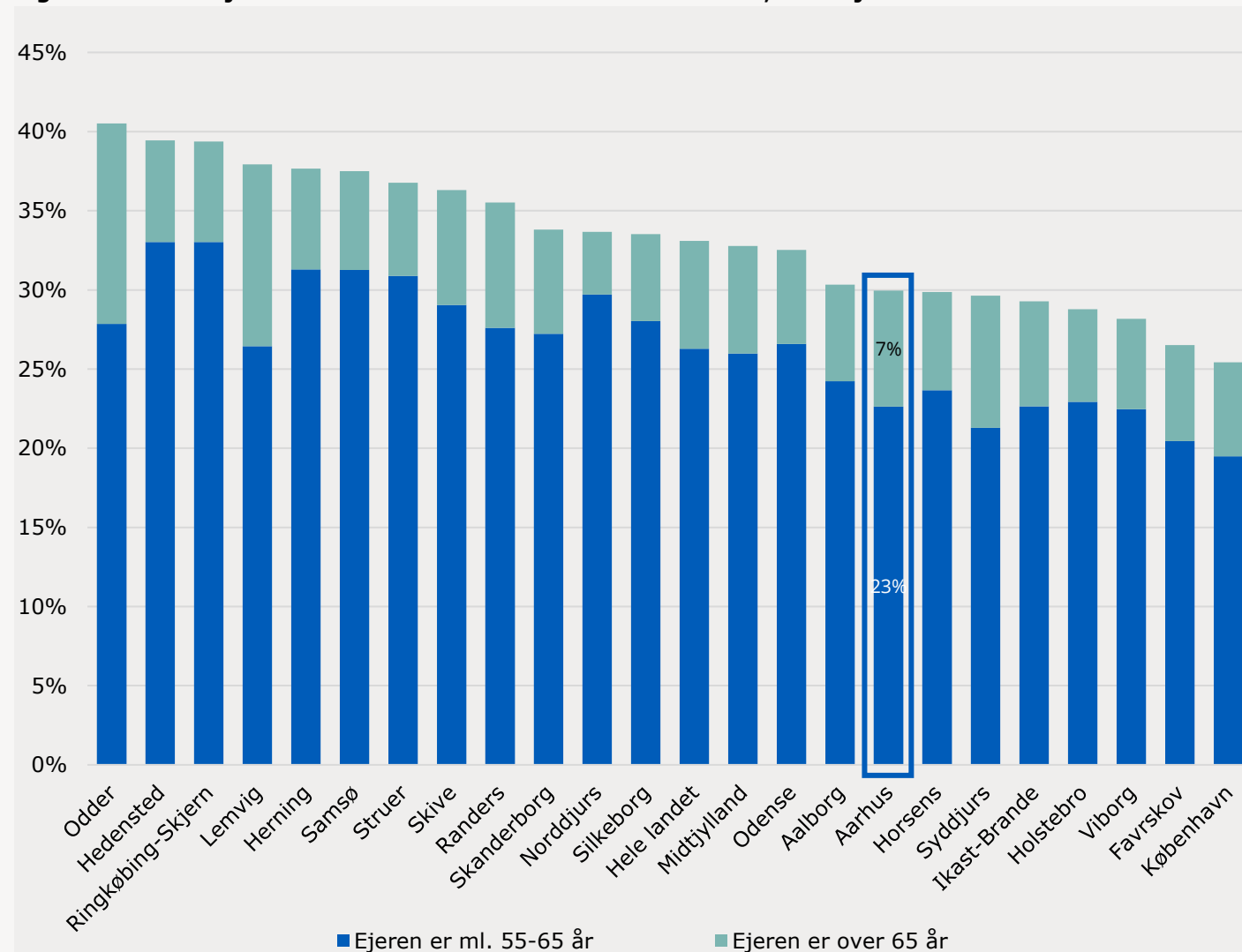
Denne side og den følgende side giver en karakteristik af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som inden for en overskuelig fremtid formodes at skulle gennemføre et ejerskifte.

Selskaber, der potentielt står over for ejerskifte, er opgjort på baggrund af ejerlederens alder i 2022. Konkret er de ejerledede selskaber inddelt i tre grupper:

- Nært forestående ejerskifte – ejerlederen er over 65 år
- Ejerskifte på længere sigt – ejerlederen er ml. 55-65 år
- Øvrige ejerledede selskaber – ejerlederen er under 55 år

Hvis selskabet har to ejerledere (dvs. at begge ejer 50 pct.) anvendes alderen for den yngste ejerleder.

Figur 2.5. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, hvor ejerlederen er 55 år eller ældre

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Enkeltmandsvirksomheder er udeladt, da det ikke er muligt at opgøre ejernes alder for denne virksomhedstype.

Virksomheder, der står over for ejerskifte, er i Aarhus Kommune jævnt fordelt påErhvervshus Midtjylland13brancher

Aarhus Kommune havde ved udgangen af 2022 i alt 1.078 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk. Af disse havde 322 en ejerleder på mindst 55 år, mens 78 havde en ejerleder på mindst 65 år. Det fremgår af tabel 2.1, der også viser størrelsesfordelingen af de selskaber, der står over ejerskifte på kort eller længere sigt.

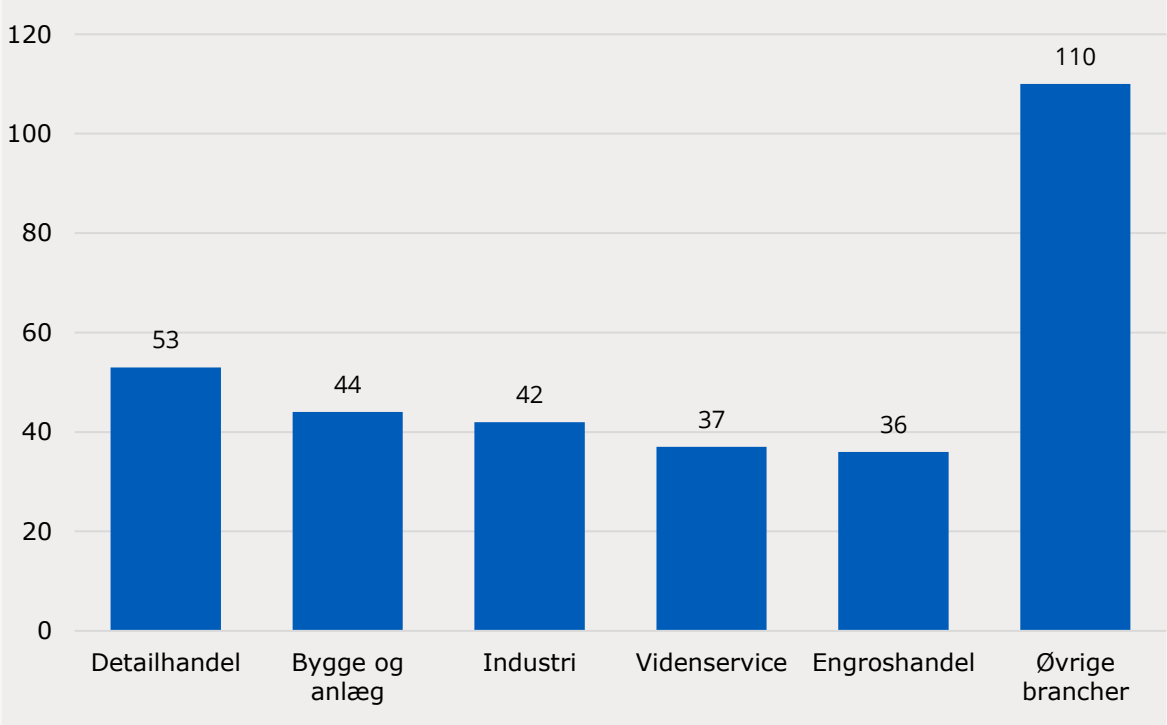
Figur 2.6 viser endvidere branchefordelingen blandt gruppen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er mindst 55 år, og som beskæftiger mindst fem årsværk. Det fremgår, at detailhandel er den branche, hvor flest ejerledere er over 55 år. Den viser dog også, at virksomheder med lidt ældre ejerledere er fordelt på mange brancher i kommunen.

Tabel 2.1. Antal ejerledede selskaber i Aarhus Kommune med mindst fem årsværk, der står overfor ejerskifte, opdelt på størrelse og ejerlederens alder, 2022

	Nært forestående ejerskifte (over 65 år)	Ejerskifte på længere sigte (55-65 år)	I alt
5-10 årsværk	45	136	181
11-50 årsværk	30	101	131
51-250 årsværk	3	7	10
250+ årsværk	1	0	1
I alt	78	244	322

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

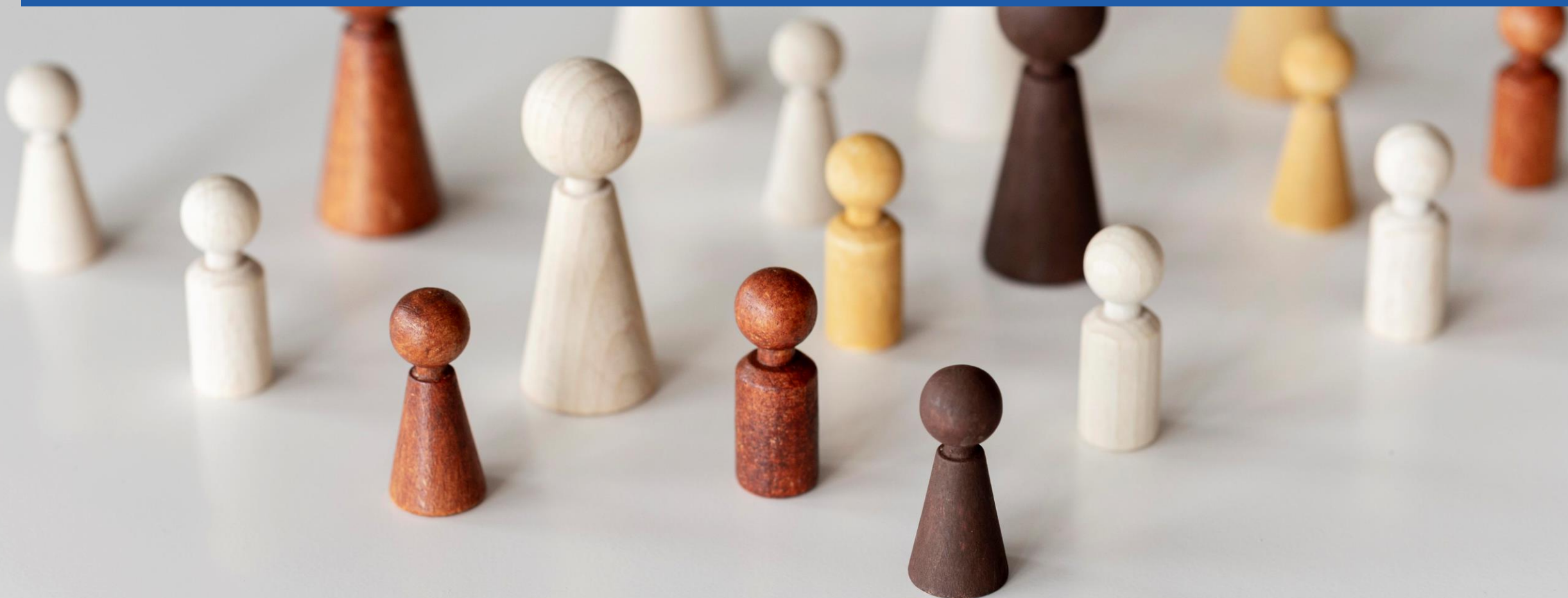
Figur 2.6. Branchefordeling af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, der står over for ejerskifte i Aarhus Kommune (ejerlederen er over 55 år)

Diversitet i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

53 pct. af de ejerledede selskaber i Aarhus Kommune har ansat udenlandsk arbejdskraft

Et af pejlemærkerne for diversitet er medarbejdernes etnicitet og nationalitet. I tabel 2.2 er de ejerledede selskaber i kommunen fordelt efter, om de kun har ansat danskere, eller om de har ansat personer fra henholdsvis andre EU-lande og ikke EU-lande. Det fremgår, at 53 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk har ansat udenlandsk arbejdskraft. Endvidere har 38 pct. af selskaberne ansat medarbejdere, der kommer fra ikke EU-lande. Dette er lidt højere end i regionen som helhed.

Figur 2.7 viser, at der siden 2017 i Aarhus Kommune især har været en vækst i antallet af ejerledede selskaber, der beskæftiger arbejdskraft fra ikke EU-lande. Samme tendens ses i resten af landet.

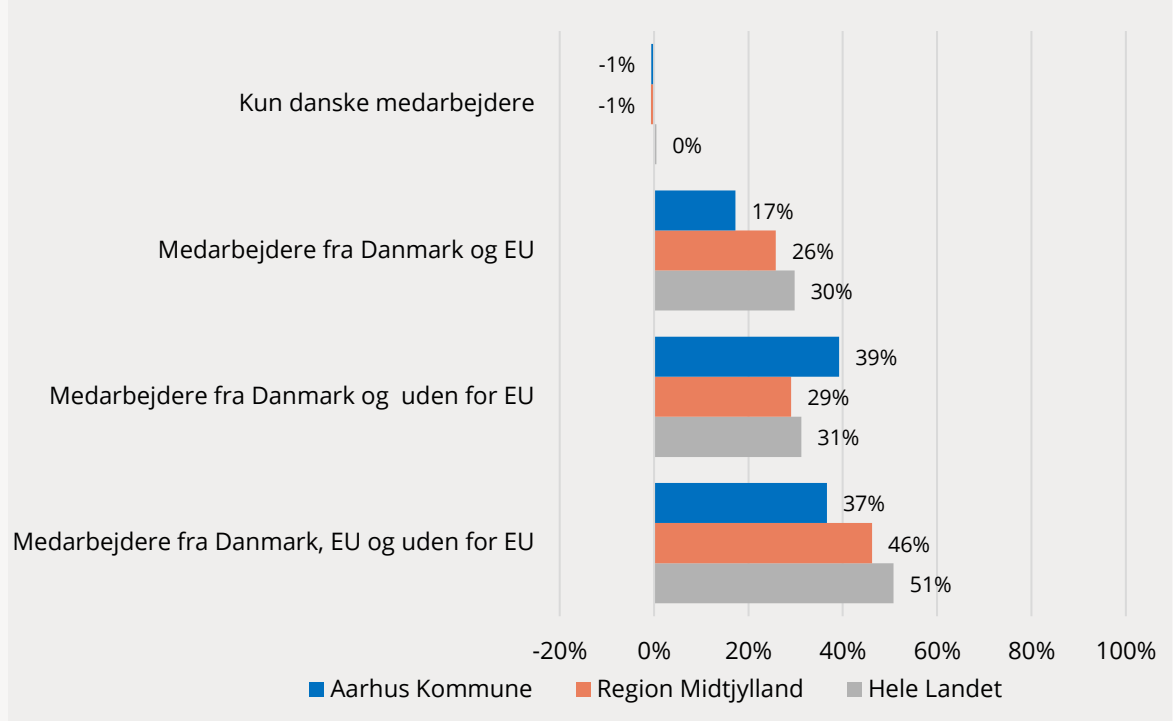
Det generelle billede er, at de midtjyske ejerledede selskaber på dette område er blevet mere diverse, idet antallet af virksomheder med kun danske medarbejdere ikke er vokset.

Tabel 2.2. Ejerledede selskaber i Aarhus Kommune fordelt efter, om de har ansat medarbejdere med udenlandsk statsborgerskab, 2022

	2022	Andel 2022	Andel 2022 Region Midtjylland
Kun danske medarbejdere	509	47%	51%
Medarbejdere fra Danmark og EU	163	15%	17%
Medarbejdere fra Danmark og uden for EU	181	17%	15%
Medarbejdere fra Danmark, EU og uden for EU	220	21%	18%
I alt	1.073	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Figur 2.7. Udvikling i antal ejerledede selskaber 2017-22 opdelt efter medarbejdernes nationalitet, 2017-22

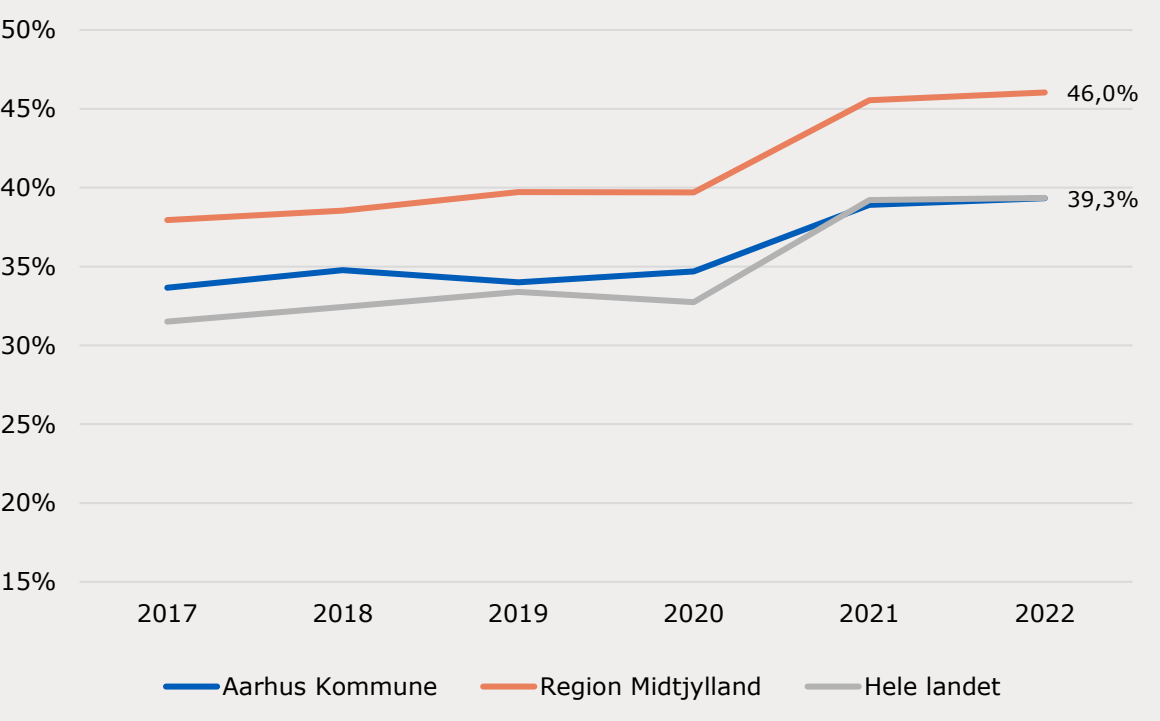
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab.

Stigning i brugen af medarbejdere i støttet beskæftigelse

Et andet vigtigt område, når det kommer til diversitet og åbenhed, er brugen af arbejdskraft på kanten af arbejdsmarkedet. Virksomheder kan her markere sig på at tage et samfundsmæssigt medansvar samtidig med, at social ansvarlighed i stigende grad kommer i fokus som en konkurrenceparameter. Figur 2.8 viser udviklingen i andelen af ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse. Det vil sige personer, der ansættes med tilskud fra det offentlige, fx løntilskud, fleksjob, etc. Figuren viser, at der – relativt set – er færre ejerledede selskaber i Aarhus Kommune end i regionen som helhed, der har medarbejdere i støttet beskæftigelse. Figuren viser også, at det er blevet mere udbredt for selskaberne – både i de midtjyske kommuner og på landsplan - at have medarbejdere i støttet beskæftigelse. I Aarhus Kommune voksede andelen fra ca. 34 til 39 pct. i perioden 2017-22.

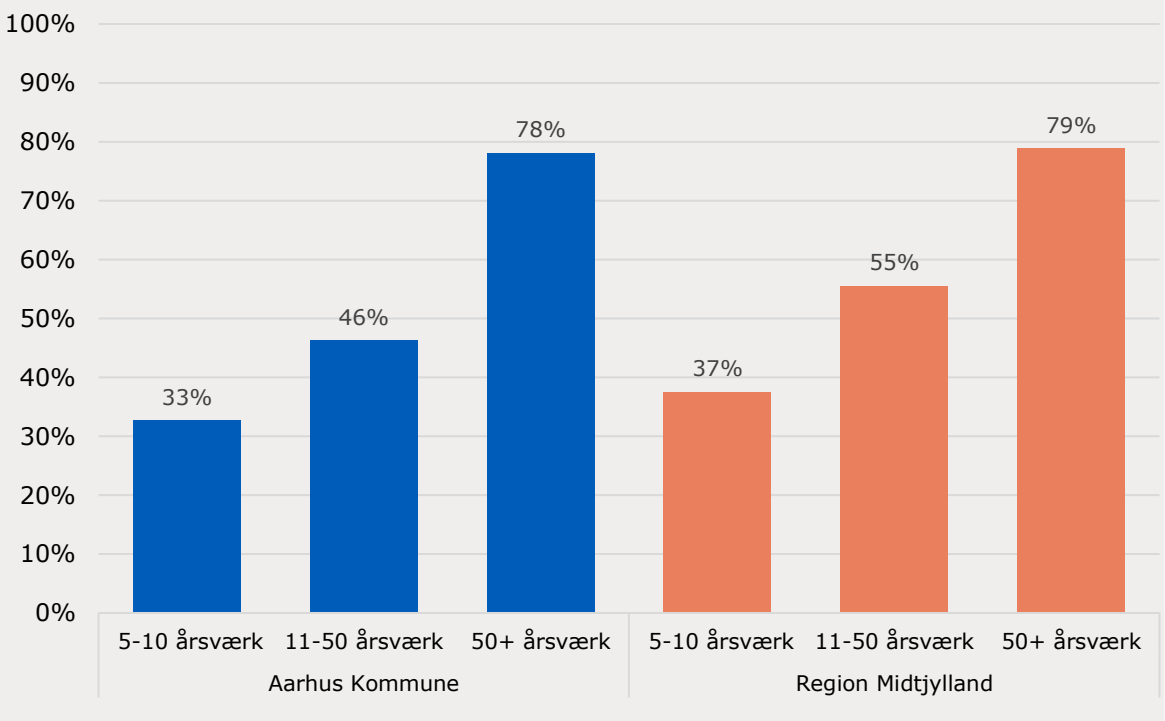
Herudover sammenligner figur 2.9 andelen af virksomheder med medarbejdere i støttet beskæftigelse for forskellige størrelsesgrupper. Det fremgår, at det især er i gruppen 11-50 årsværk, at Aarhus Kommune ligger under niveauet i Region Midtjylland som helhed.

Figur 2.8. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

Figur 2.9. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse 2022, opdelt på størrelse

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

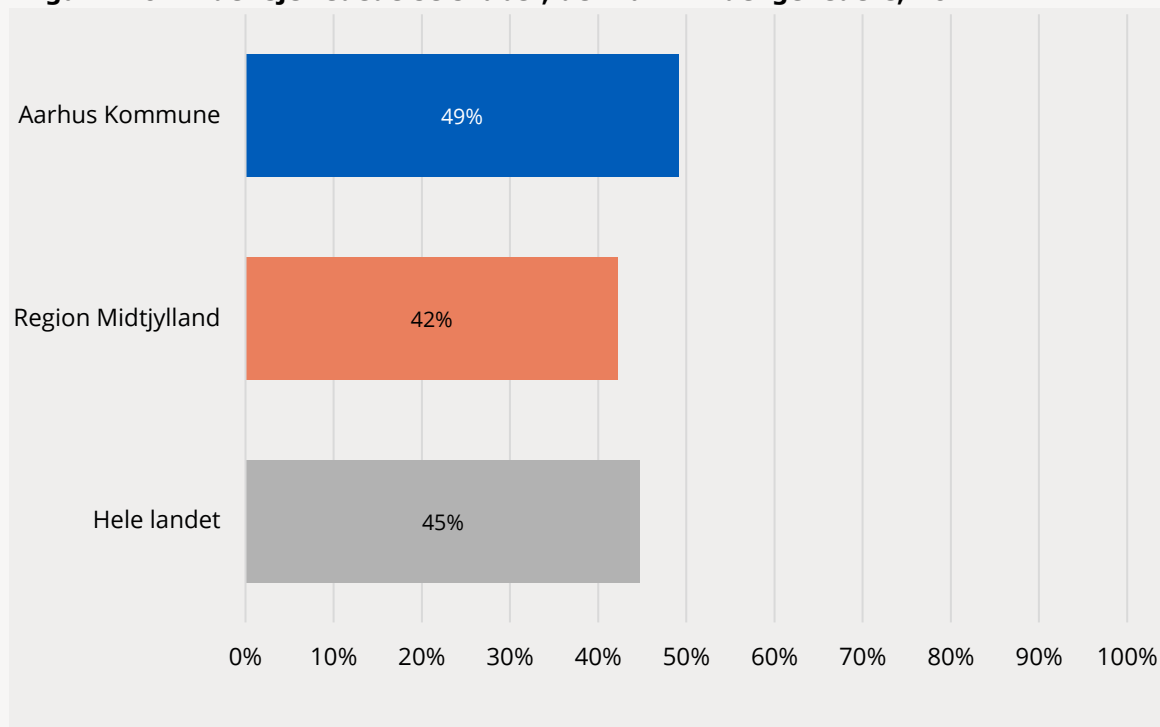
Mindre stigning i andelen af kvindelige ledere

Endelig er diversitet på køn et forhold, der har fået stigende opmærksomhed i de senere år. Både i relation til at sikre mangfoldighed på kompetencer og som et forhold, der vægter, når fx store virksomheder og slutkunder vurderer ESG-forhold gennem værdikæden.

Figur 2.10 viser, hvor stor en andel af ejerledede selskaber med mindst to ledere, der havde kvinder i ledelsen i 2022. Endvidere viser figur 2.11 udviklingen i kvinders andel af samtlige lederstillinger i de ejerledede selskaber i Aarhus Kommune, regionen som helhed og hele landet.

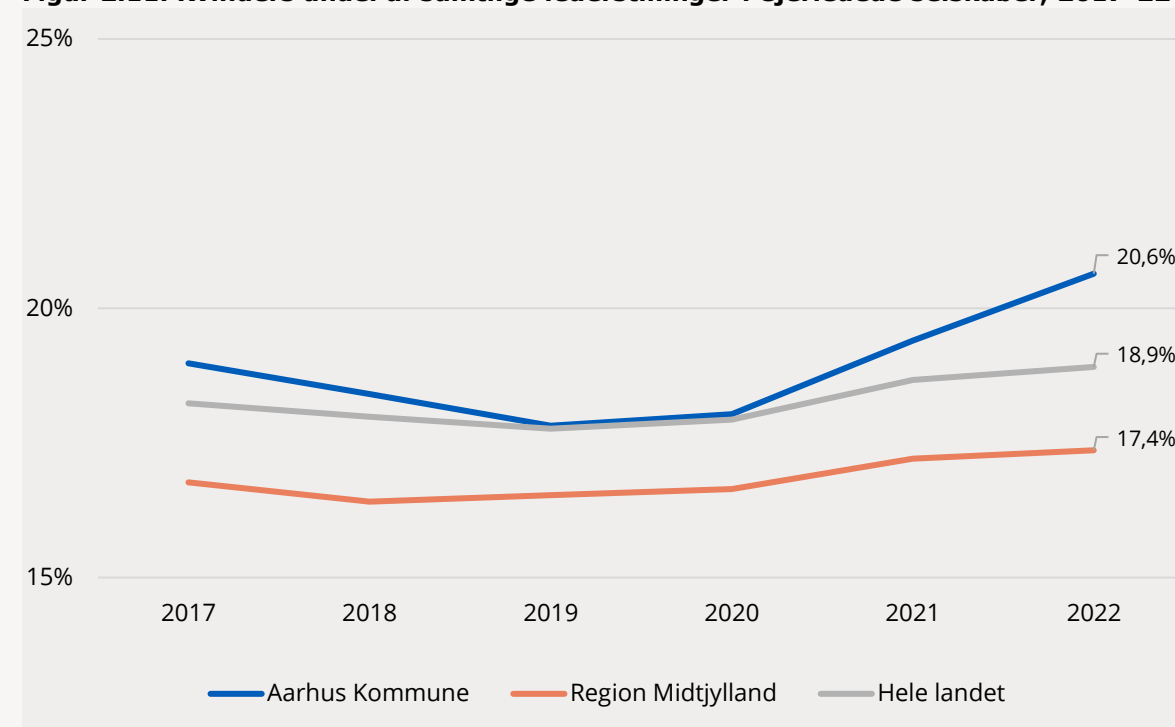
Det fremgår, at Aarhus Kommune på begge indikatorer ligger over regions- og landsgennemsnittet. Samtidig er der siden 2019 sket en stigning i andelen af ledere, der er kvinder. Der er dog stadig kun en ud fem ledere i de ejerledede selskaber i Aarhus Kommune, der er kvinder.

Figur 2.10. Andel ejerledede selskaber, der har kvindelige ledere, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst to personer i ledelsen

Figur 2.11. Kvinders andel af samtlige lederstillinger i ejerledede selskaber, 2017-22

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Aarhus Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først holdes den samlede udvikling i den private jobskabelse op mod sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med kommunens erhvervsstruktur. Først ved at vise jobudviklingen og specialiseringen på brancheniveau samt, hvordan den private beskæftigelse er fordelt på små og større virksomheder. Dernæst viser afsnittet kommunens specialisering inden for erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger.

Afslutningsvis kigger afsnittet nærmere på udenlandsk arbejdskraft og virksomhedernes brug af efter- og videreuddannelsessystemet.

Stor vækst i jobskabelsen i 2022

Udviklingen i den private jobskabelse kan betragtes som en overordnet indikator for kommunernes erhvervspræstationer.

Den sammenfatter således, hvordan den enkelte kommune har klaret sig på underliggende indikatorer som iværksætteri, tiltrækning af virksomheder, omfanget af vækstvirksomheder, eksport, mv.

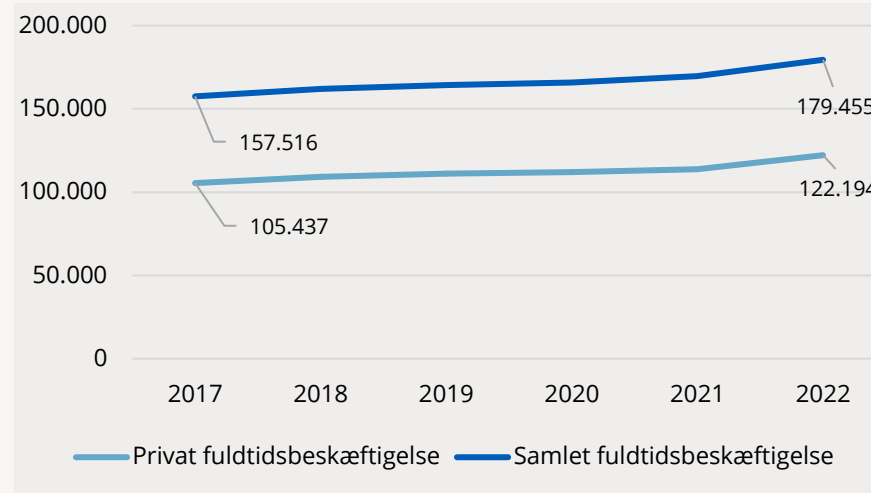
De to øverste figurer fokuserer på udviklingen i perioden 2017-22, mens den nederste figur viser udviklingen i 2023 for lønmodtagere i den private sektor.

Figur 3.1 viser, at der i perioden 2017-22 er sket en betydelig vækst i den private beskæftigelse i Aarhus Kommune på knapt 17.000 årsværk.

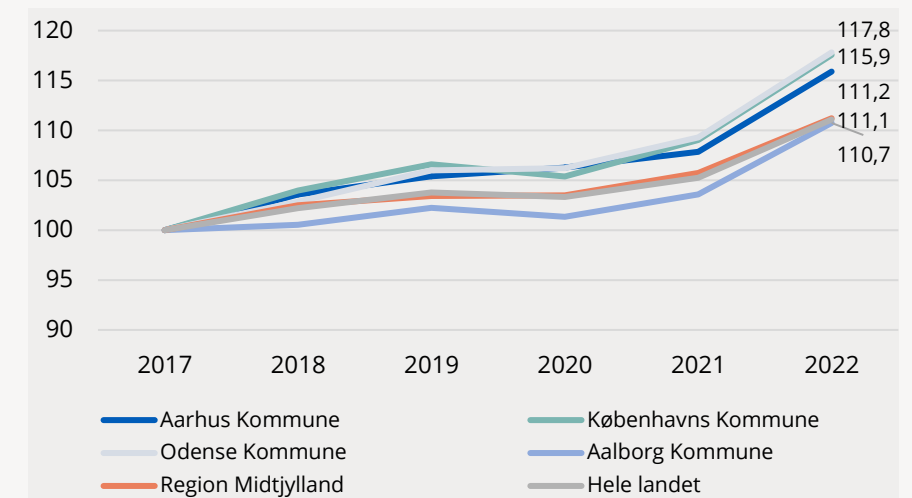
Væksten har været stærkere end i resten af regionen, men dog lidt svagere end i to andre storbykommuner – København og Odense (se figur 3.2). Det fremgår også, at væksten var meget stærk i kommunen i 2022.

Figur 3.3 viser, at der ved udgangen af 2023 var stort set lige så mange fuldtidsbeskæftigede i den private sektor som ved indgangen til året i Aarhus Kommune.

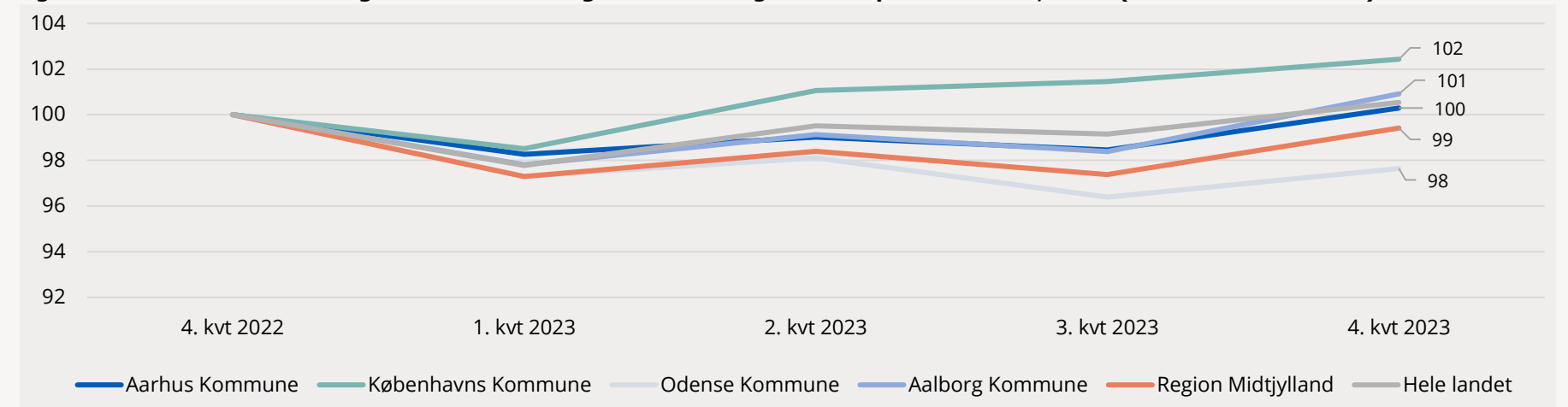
Figur 3.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2017-22

Figur 3.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2017=100)

Figur 3.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor, 2023 (4. kvartal 2022=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for figur 3.1. og 3.2.) og jobindsats.dk (for figur 3.3.). Sammenligningskommunerne omfatter: Københavns, Odense og Aalborg Kommune. I figur 3.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Videntunge erhverv dominerer i Aarhus Kommune

Tabellen neden for giver et overblik over beskæftigelsen og udviklingen heri i Aarhus Kommune fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervsmæssige specialisering i Aarhus Kommune i 2022. Det fremgår, at detailhandel er den største branche i Aarhus Kommune målt på fuldtidsjobs. Derudover er de mere videntunge servicebrancher som rådgivning, forskning og udvikling samt tele, it og information også toneangivende brancher. Langt de fleste brancher har oplevet fremgang i beskæftigelsen med tele, it og information som den branche, som har oplevet den største vækst i perioden målt på antal fuldtidsbeskæftigede.

Tabel 3.1. Antal private jobs, jobvækst 2017-22 samt erhvervsmæssig specialisering, fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2017-22 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2017-22 (pct.)	Specialisering, 2022
	2017	2022			
Detailhandel	13.819	15.434	12%	5%	1,2
Rådgivning, forskning og udvikling	11.701	15.340	31%	19%	1,8
Tele, IT og information	8.936	12.065	35%	24%	2,1
Bygge & anlæg	9.097	10.181	12%	19%	0,8
Engroshandel	9.577	10.160	6%	7%	1,0
Operationel service	7.502	8.068	8%	13%	1,1
Transport	5.148	6.309	23%	10%	0,9
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	4.812	5.366	12%	8%	0,9
Finansiering og forsikring	4.307	5.121	19%	9%	0,9
Hoteller og restauranter	4.444	5.096	15%	13%	1,0
Sundhedsvæsen	2.739	3.546	29%	25%	1,1
Reklame og øvrig erhvervsservice	3.245	3.453	6%	10%	1,6
Ejendomshandel og udlejning	3.004	3.340	11%	5%	1,1
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	2.792	3.244	16%	11%	1,0
Andre serviceydelser mv.	2.670	2.928	10%	6%	0,9
Kultur og fritid	1.908	2.193	15%	17%	1,1
Forlag, tv og radio	1.601	2.026	27%	15%	1,1
Undervisning	1.894	1.860	-2%	8%	0,7
Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.	1.911	1.830	-4%	7%	0,5
Råstof, energi og forsyning mv.	788	1.159	47%	22%	0,9
Olieraffinaderier mv., Kemisk industri, Medicinalindustri, Plast-, glas- og betonindustri	932	1.073	15%	12%	0,2
Private velfærdsinstitutioner	1.306	1.007	-23%	10%	0,4
Landbrug, skovbrug og fiskeri	705	830	18%	2%	0,2
Metalindustri	597	566	-5%	-3%	0,2
Alle brancher	105.437	122.194	16%	11%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

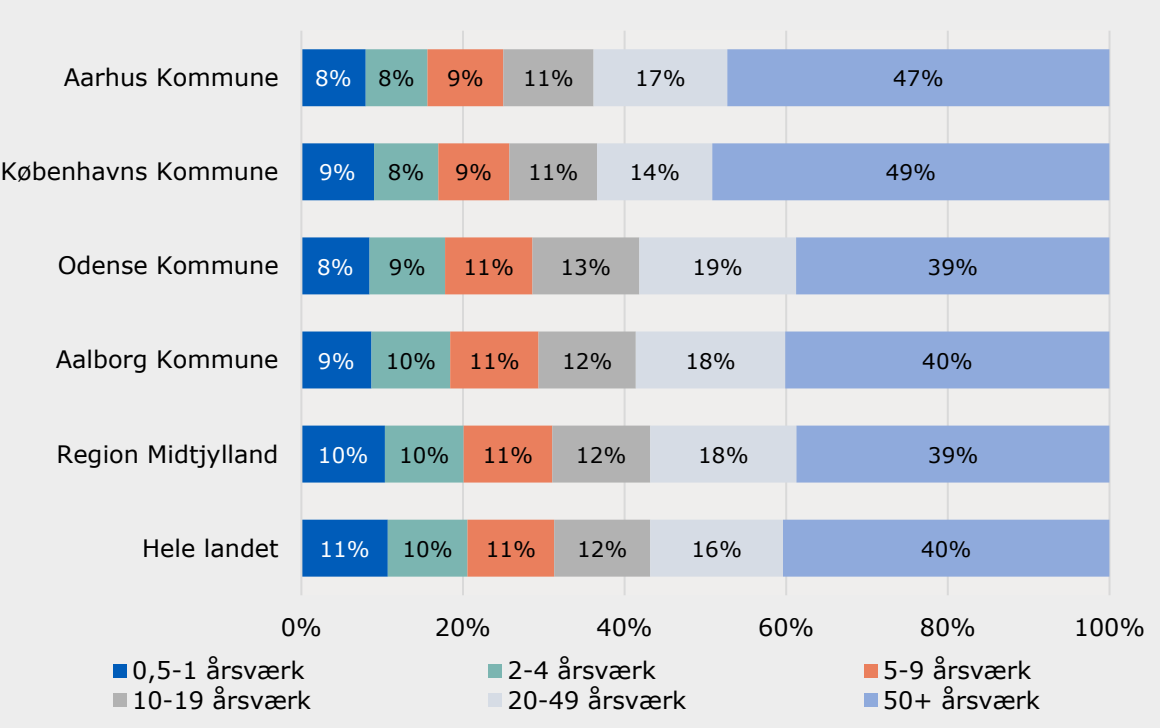
Store virksomheder fylder relativt meget i Aarhus Kommunes erhvervsprofil

Figuren og tabellen neden for giver et billede af virksomhedsstrukturen i Aarhus Kommune. Figur 3.4 viser, hvor meget forskellige størrelsesgrupper i 2022 udgjorde af den private beskæftigelse, mens tabel 3.2 viser, hvad jobvæksten har været i hver størrelsesgruppe i perioden 2017-22.

Figur 3.4 viser, at store virksomheder fylder forholdsmæssigt meget i Aarhus Kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland, mens mikrovirksomheder omvendt fylder mindre. På dette punkt ligner erhvervsstrukturen meget den, der findes i Københavns Kommune.

Tabel 3.2 viser, at væksten har været stærkere end i resten af regionen og i hele landet for alle størrelsesgrupper. Især gruppen 20-49 årsværk har oplevet stor vækst i Aarhus Kommune i perioden 2017-22.

Figur 3.4. Privat fuldtidsbeskæftigelse fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Tabel 3.2. Procentvis udvikling i antal jobs opdelt på virksomhedsstørrelser, 2017-22

Størrelse	Aarhus Kom-mune	Køben-havns Kom-mune	Odense Kom-mune	Aalborg Kom-mune	Region Midt-jylland	Hele landet
0,5-1 årsværk	8,0%	10,3%	5,6%	6,0%	4,1%	5,0%
2-4 årsværk	0,1%	6,2%	3,2%	0,1%	-4,4%	-1,5%
5-9 årsværk	9,3%	8,6%	1,8%	7,4%	5,9%	6,6%
10-19 årsværk	16,9%	22,1%	11,0%	15,7%	10,5%	10,7%
20-49 årsværk	23,9%	16,2%	19,5%	15,6%	17,4%	14,4%
50+ årsværk	18,9%	22,4%	33,4%	12,1%	17,1%	16,6%
Alle virksomheder	15,9%	17,6%	17,8%	10,7%	11,2%	11,1%

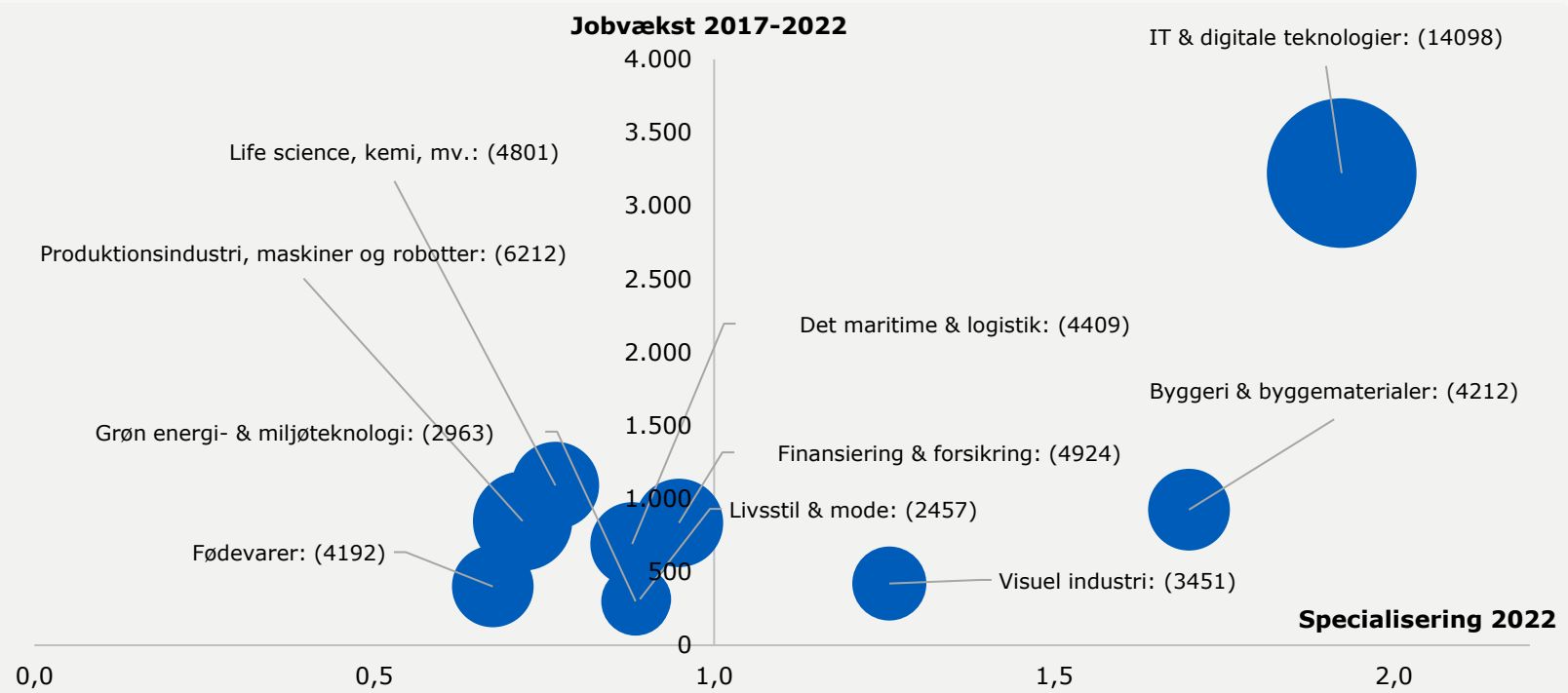
Note: Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes (fx virksomheder med 2-4 årsværk) samlede beskæftigelse i hhv. 2017 og 2022.

IT-erhvervet er en markant styrkeposition i Aarhus Kommune

Hvor udgangspunktet på de forrige sider er alle private virksomheder, fokuserer figur 3.5 på de erhverv, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed ikke lokalt orienterede erhverv som fx detail, restauranter og håndværk, men alene internationalt konkurrerende erhverv, hvor Danmark har etablerede eller spirende styrkepositioner. Figuren viser, hvor meget klyngerne fylder beskæftigelsesmæssigt i kommunen, og om klyngerne er i vækst eller tilbagegang målt på antallet af jobs.

Figuren viser, at IT & digitale teknologier er klart den største klynge beskæftigelsesmæssigt med godt 14.000 fuldtidsjobs. Klyngen har også haft en meget stærk vækst på mere end 3.000 årsværk i perioden 2017-22. Specialiseringsgraden for denne klynge er 2, hvilket vil sige, at klyngen udgør en dobbelt så stor andel af den private beskæftigelse som i en gennemsnitskommune. Det fremgår, at også byggeri & byggematerialer har en høj specialisering i Aarhus Kommune. Endvidere er det bemærkelsesværdigt, at alle klynger har oplevet fremgang i beskæftigelsen i Aarhus Kommune.

Figur 3.5. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen for Clean og Energy Cluster.

Figuren viser den erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger.

I 2022 stod klyngerne for ca. 42 pct. af den samlede private beskæftigelse i Region Midtjylland.

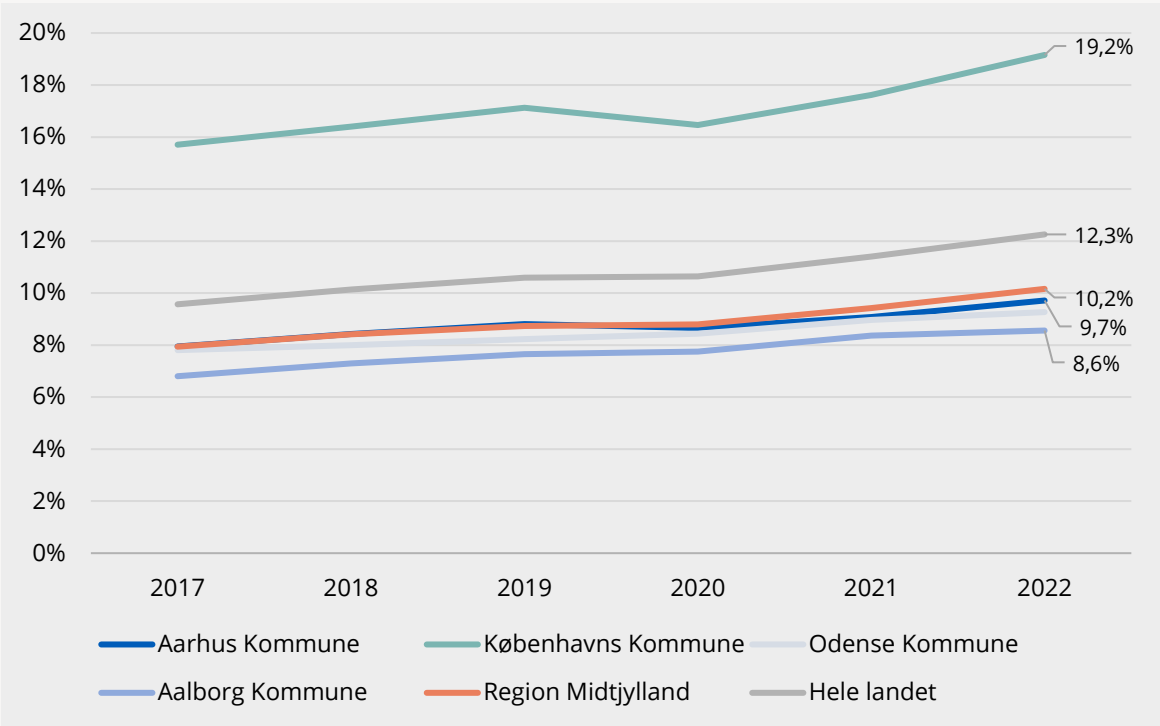
- Klyngernes betydning i kommunen er vist gennem tre indikatorer:
- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2022. Antal årsværk er angivet i parentes.
 - Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af den private beskæftigelse er større end i resten af landet.
 - Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2017-22. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Beskeden andel af arbejdsstyrken deltager i efter- og videreuddannelse

Jobskabelsen i den private sektor hænger sammen med virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. I den forbindelse er mulighederne for at rekruttere arbejdskraft fra udlandet vigtig for mange virksomheder. Figur 3.6 viser udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor i Aarhus Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet i perioden 2017-22. Det fremgår, at Aarhus Kommune har oplevet en vækst i andelen af udenlandsk arbejdskraft, men at stigningen er lidt mindre end i andre kommuner og regionen som helhed.

Udover adgang til udenlandsk arbejdskraft bidrager en løbende opkvalificering af arbejdsstyrken i form af voksen- og efteruddannelse også til sikre, at virksomhedernes har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Tabel 3.3 viser hvor stor en andel af arbejdsstyrken, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder. Det fremgår, at kun syv procent af arbejdsstyrken i Aarhus Kommune deltog i efter- og videreuddannelse i perioden 2020-22.

Figur 3.6. Andel udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 3.3. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2017-22

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2017-19	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2020-22
Aarhus Kommune	9,3%	6,9%
Københavns Kommune	9,6%	7,5%
Odense Kommune	11,5%	8,5%
Aalborg Kommune	13,2%	9,6%
Region Midtjylland	12,4%	8,6%
Hele landet	11,9%	8,8%

Note: Tabellen omfatter alle personer i aldersgruppen 25-74 år.

Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Aarhus Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesraten blandt nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2018.

Endelig sammenligner afsnittet antallet af virksomheder pr. 1.000 indbyggere med andre midtjyske kommuner.

Højeste etableringsrate i Region Midtjylland

Iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2022) i de midtjyske kommuner sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Aarhus Kommune i 2022 på 5,8 pct., hvilket er den højeste andel i Region Midtjylland. Niveaue er 0,7 procentpoint højere end landsgennemsnittet.

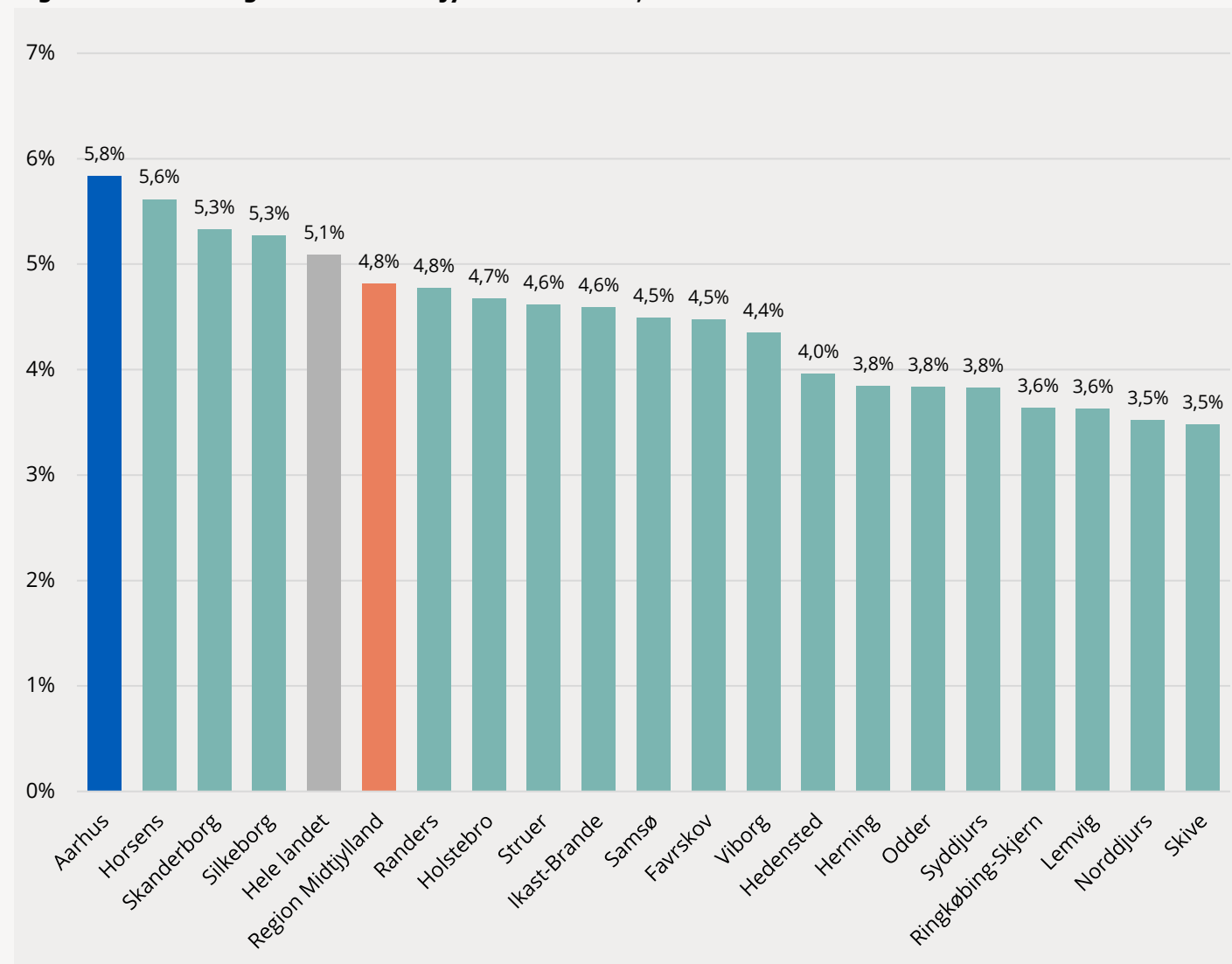

Sidste år ændrede Danmarks Statistik metoden bag opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark. Ændringen betyder, at antallet af aktive virksomheder – både etablerede og iværksættervirksomheder – er højere i 2022 end tidligere år.

Ændringen har medført, at der især er kommet flere virksomheder inden for brancherne finansiering og forsikring samt ejendomshandel og udlejning.

Da ændringen især har medført en stigning i det samlede antal virksomheder, betyder det, at etableringsraten, som vist på næste side, er lavere i 2022 sammenlignet med tidligere år – selvom antallet af iværksættervirksomheder i de fleste kommuner er højere i 2022 sammenlignet med 2021.

Figur 4.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

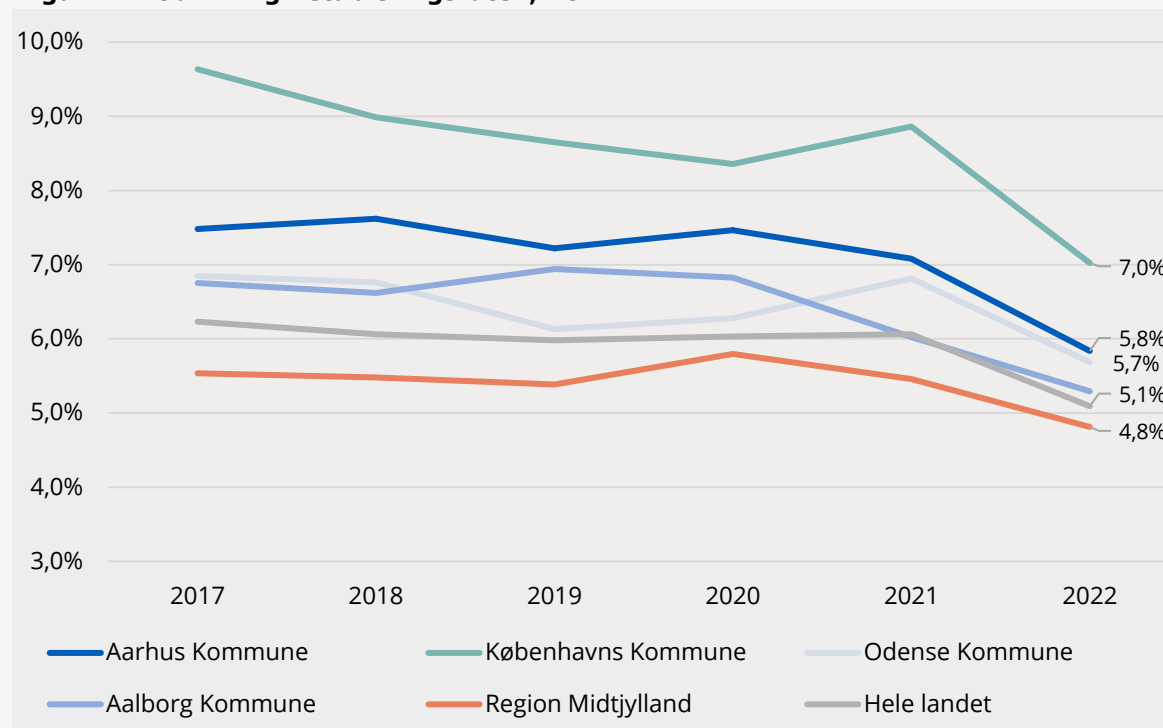
Næsthøjeste etableringsrate blandt storbykommunerne

Figur 4.2 viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2017-22 for Aarhus Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår observeres alle steder et fald i etableringsraten, hvilket primært skyldes den ændrede registreringspraksis hos Danmarks Statistik, jf. forklaringen på forrige side.

Det fremgår også, at Aarhus Kommune gennem hele perioden har haft den næsthøjeste etableringsrate blandt storbykommunerne.

Figur 4.2. Udvikling i etableringsraten, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand. Sammenligningskommunerne omfatter: København, Odense og Aalborg Kommune.

Servicebrancher dominerer iværksætteraktiviteten i Aarhus Kommune

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 4.1 viser således iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2021-22 og sammenligner med det øvrige land og regionen som helhed.

Af tabellen fremgår, at Aarhus Kommune sammenlignet med resten af landet har mange nyetableringer inden for finansiering, forsikring og ejendomme samt IT. Omvendt fyldet nye virksomheder inden for bygge og anlæg samt industri relativt lidt i Aarhus Kommune.

Tabel 4.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2021-22

Branche	Aarhus Kommune	Københavns Kommune	Odense Kommune	Aalborg Kommune	Region Midtjylland	Hele landet
Finansiering, forsikring og ejendomme	26%	18%	23%	24%	24%	21%
Videnservice	14%	20%	11%	12%	12%	14%
Information og kommunikation	10%	14%	8%	7%	6%	8%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	10%	10%	11%	11%	8%	9%
Bygge og anlæg	8%	7%	11%	10%	13%	13%
Detailhandel	7%	5%	5%	6%	7%	6%
Operationel service	6%	6%	7%	7%	7%	8%
Transport	5%	6%	8%	7%	3%	5%
Hoteller og restauranter	5%	5%	6%	4%	5%	5%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	5%	4%	4%	7%	7%	6%
Industri	2%	3%	3%	3%	3%	3%
Engroshandel	2%	2%	3%	2%	2%	2%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget.

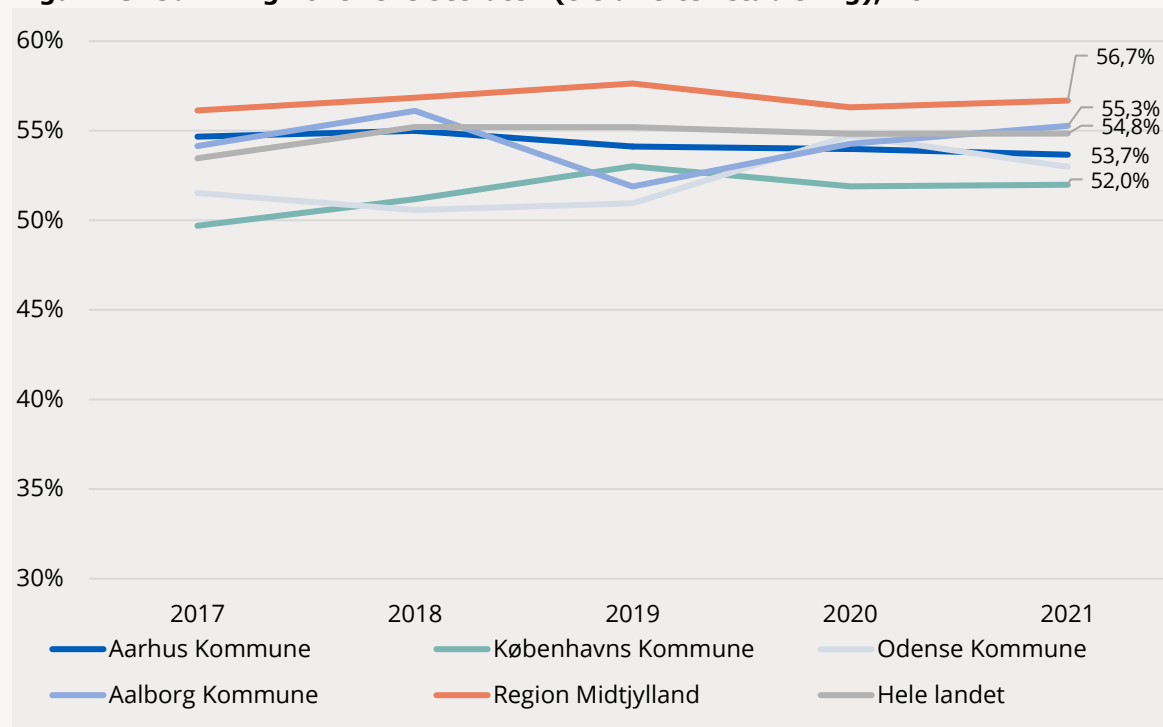
Overlevelsesrater er lavere end i resten af regionen

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurene neden for viser overlevelsesraterne henholdsvis tre år og fem år efter etablering for iværksættere i Aarhus Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

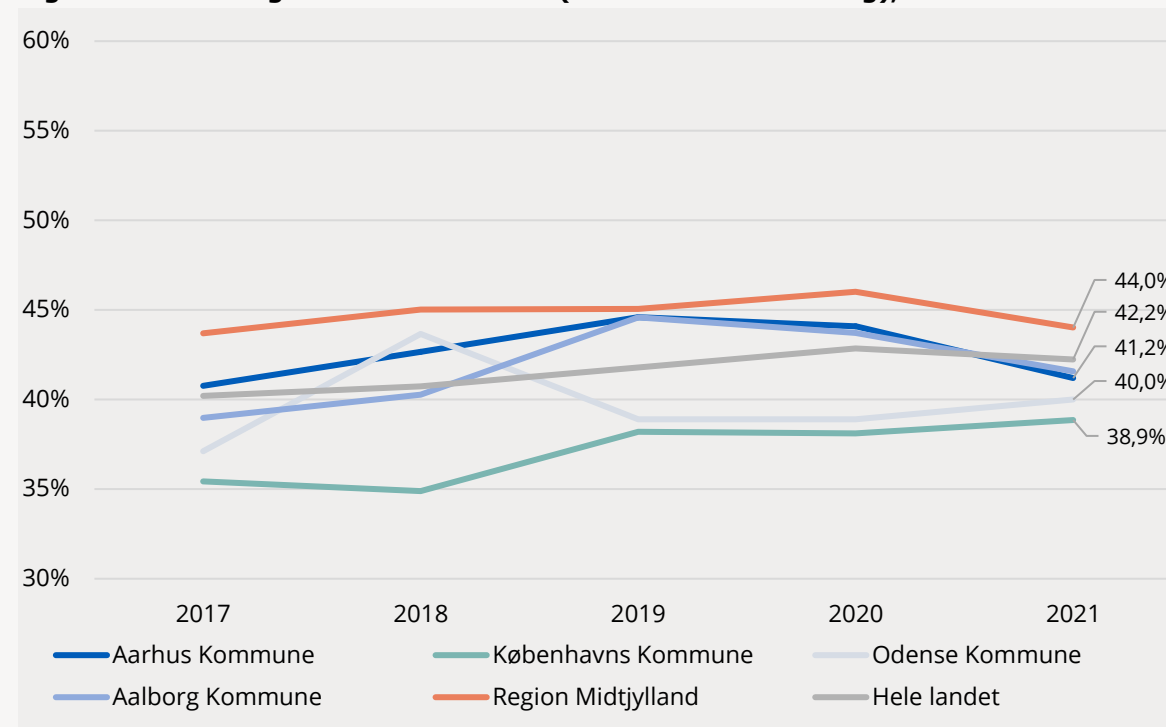
Overlevelsesraten svinger typisk en del fra år til år i de enkelte kommuner. Figurene viser, at der de seneste par år er sket et mindre fald i overlevelsesraterne i Aarhus Kommune. Den treårige overlevelsesrate lå i 2021 på ca. 54 pct., mens den femårige rate lå på 40 pct.

Det fremgår også, at overlevelsesraterne i hele perioden ligger højere end København Kommune og lavere end i regionen som helhed. En del af forklaringen er formentlig erhvervsstrukturen, hvor serviceerhverv med lave entrybarrierer fylder relativt meget i Aarhus og København.

Figur 4.3. Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2017-21

Figur 4.4. Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2017-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Danmarks Statistik har i 2022 justeret opgørelsen af overlevede virksomheder. Derfor kan overlevelsesraterne i denne rapport ikke sammenlignes med overlevelsesraterne i sidste års rapport.

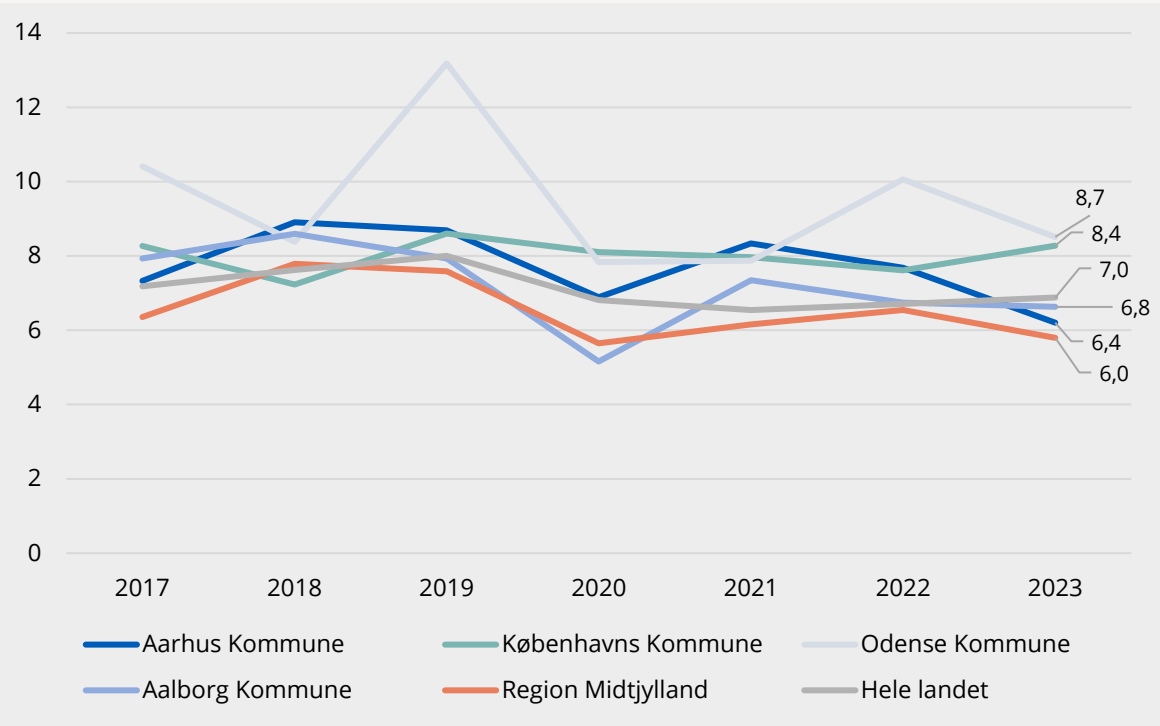
Mindre fald i omfanget af konkurser

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 4.5 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Tabel 4.2 viser, hvordan konkurserne i kommunen fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at omfanget af konkurser er faldet lidt de seneste to år i Aarhus Kommune. Set i forhold til virksomhedsbestanden har der endvidere været lidt flere konkurser i Aarhus Kommune end i resten af regionen gennem hele perioden.

Tabel 4.2 viser, at knapt halvdelen af konkurserne er i Aarhus Kommune sker i servicesektoren, og at der i 2023 i forhold til tidligere år var en del konkurser inden for bygge og anlæg.

Figur 4.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2017-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2023 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2017-22.

Tabel 4.2. Fordeling af konkurser i Aarhus Kommune på sektorer, 2017-23

Sektor	2017	2020	2023
Service	45%	49%	46%
Handel	30%	28%	22%
Bygge og anlæg	16%	11%	20%
Industri	7%	6%	5%
Transport	3%	7%	7%
Primære erhverv	0%	0%	1%
I alt	100%	100%	100%

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

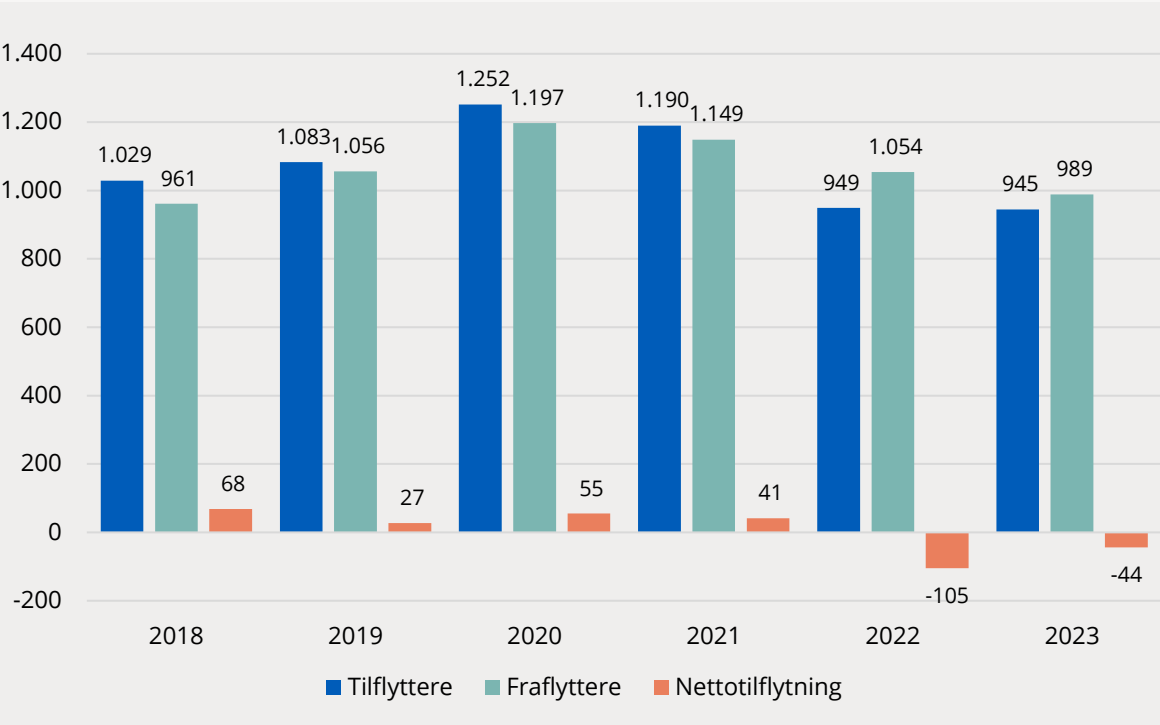
Nettofraflytning af virksomheder de seneste to år

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene i en kommune er forholdet mellem til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 4.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Aarhus Kommune i perioden 2018-23. Samtidig viser figur 4.7, hvordan til- og fraflytningerne var fordelt på hovedsektorer i 2023.

Set over hele perioden har der været stort set lige så mange tilflytninger som fraflytninger. De seneste to år har der dog været nettofraflytning – i 2023 flyttede 989 virksomheder ud af Aarhus Kommune, mens der flyttede 945 til.

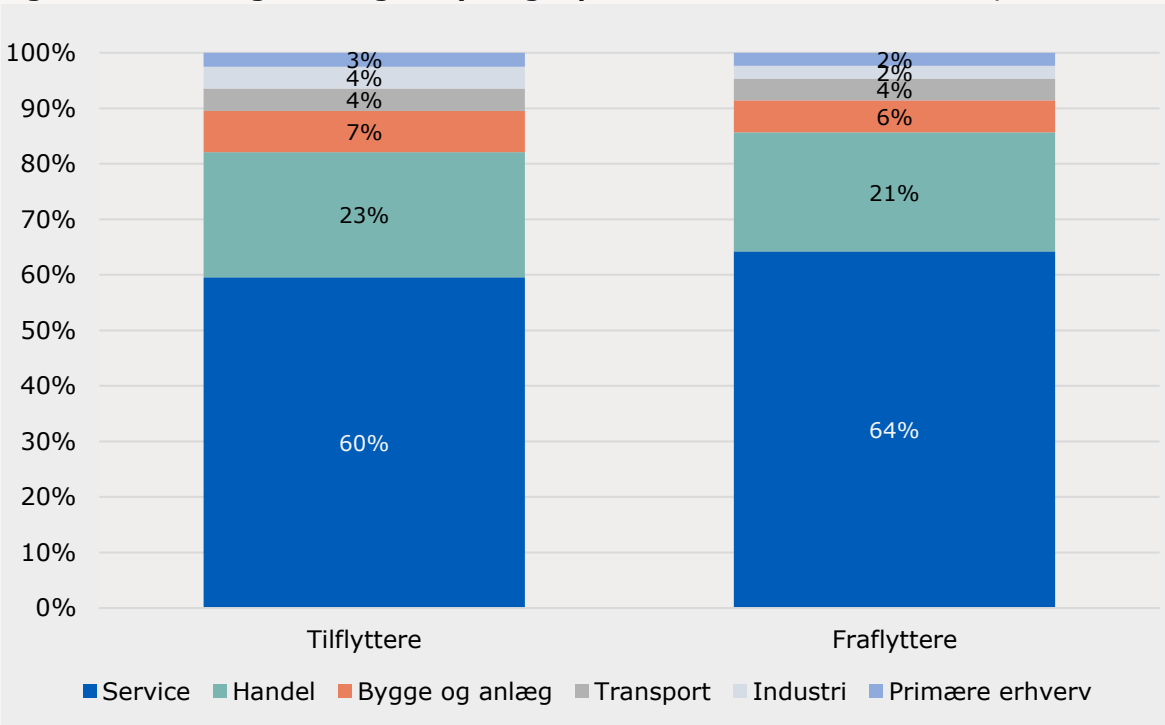
Det er især servicevirksomheder, der flytter til og fra kommunen, og i 2023 var fordelingen på sektorer nogenlunde den samme for fraflyttere og tilflyttere.

Figur 4.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Aarhus Kommune, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side.

Figur 4.7. Fordeling af til- og fraflytninger på sektorer i Aarhus Kommune, 2023

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

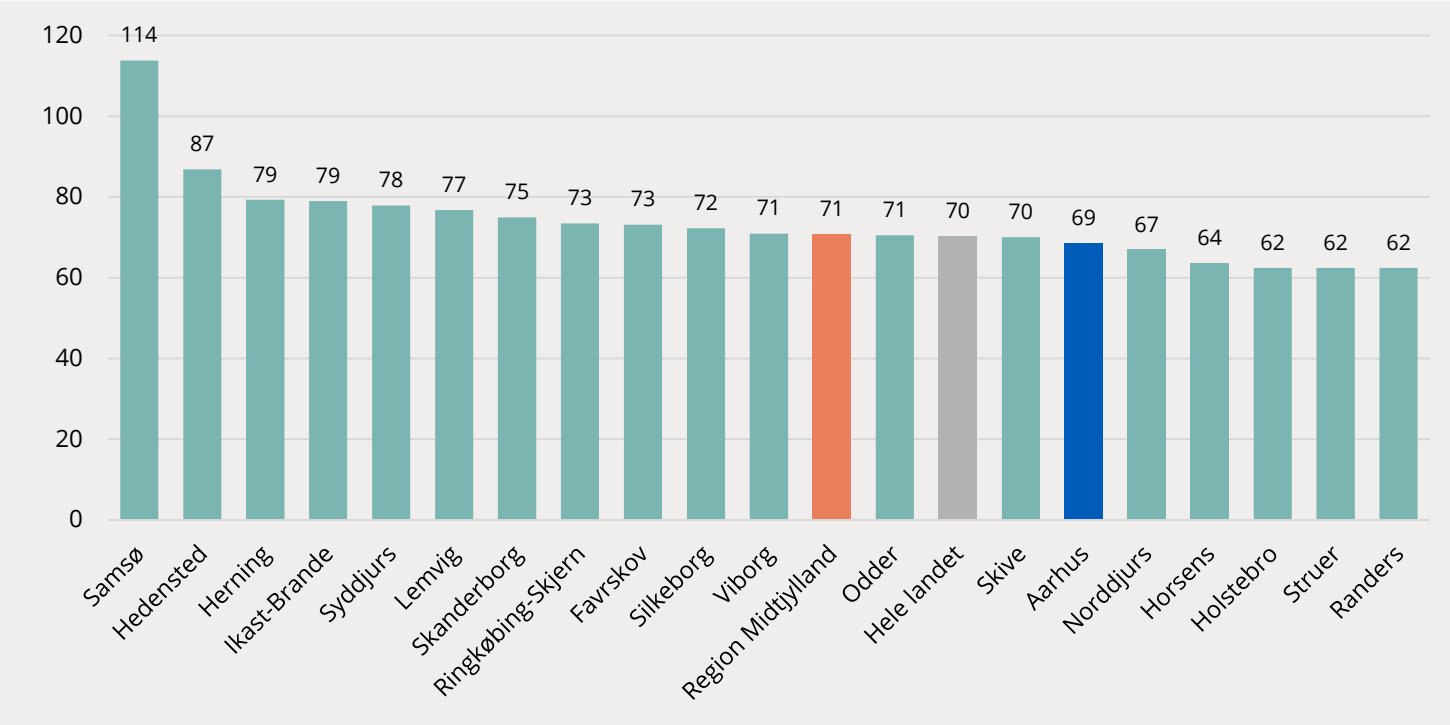
Servicesektoren fylder meget i Aarhus Kommune

En sammenfattende indikator for en kommunes erhvervsvenlighed er antallet af private virksomheder holdt op mod kommunens størrelse. Den er således et samlet udtryk for iværksætteri, overlevelse af nye virksomheder, konkurser samt til- og fraflytninger over årene. Figur 4.8 viser antallet af virksomheder sat i forhold til indbyggertallet. Herudover viser figur 4.9 Aarhus-virksomhedernes fordeling på hovedsektorer holdt op mod regionen som helhed.

Det fremgår, at antallet af virksomheder pr. indbygger i Aarhus Kommune omtrent svarer til regionsgennemsnittet.

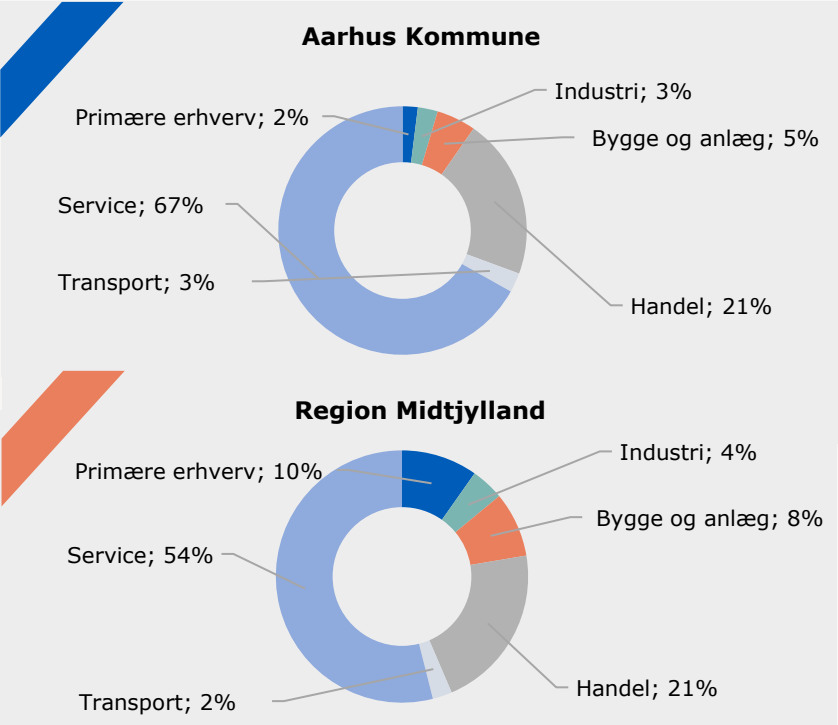
I forhold til resten af Region Midtjylland er der i Aarhus Kommune relativt mange servicevirksomheder og få virksomheder inden for primære erhverv.

Figur 4.8. Antal reelle virksomheder pr. 1.000 indbyggere i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet, som svarer til mindst et halvt årsværk i den pågældende branche.

Figur 4.9. Fordeling af reelle virksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan kommunens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på sektorer.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

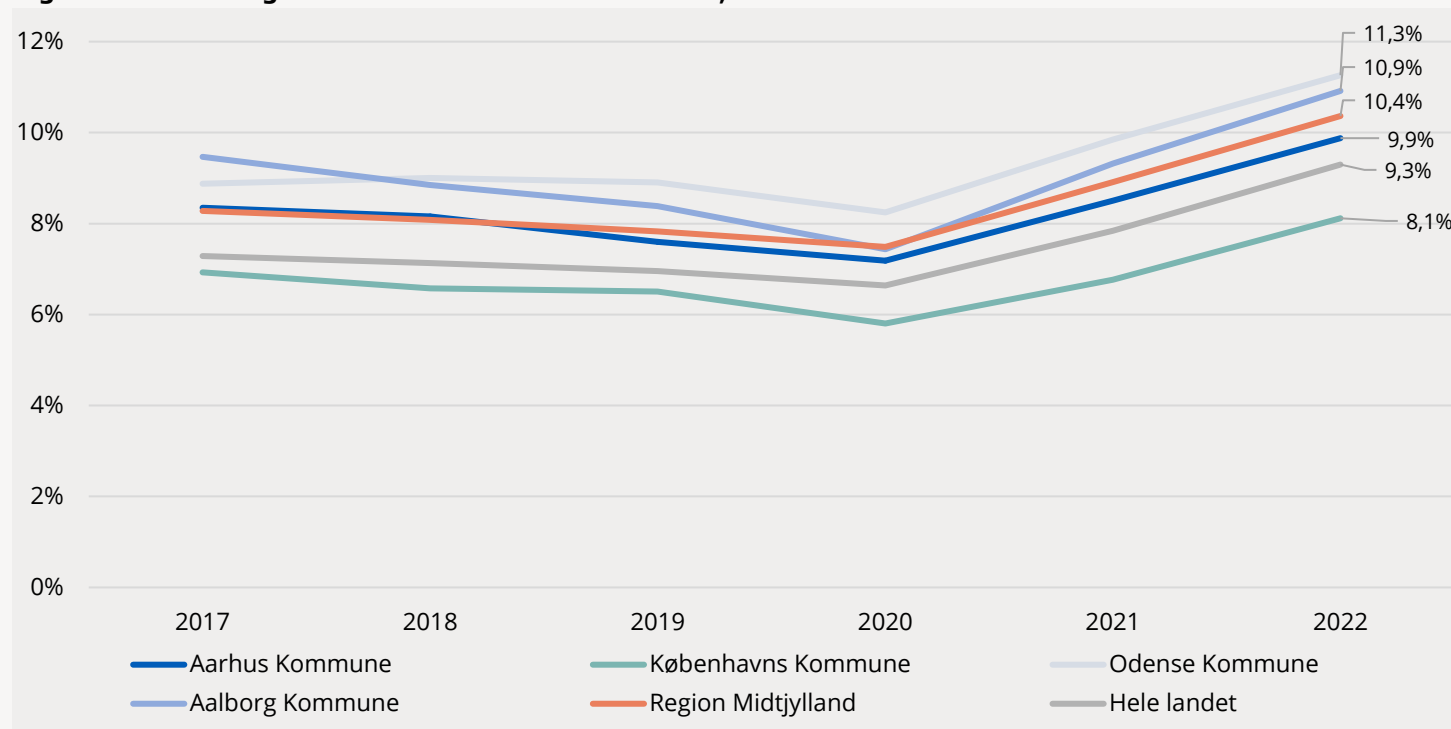
Andelen af vækstvirksomheder er stigende i Aarhus Kommune

Figur 5.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2017-22 for Aarhus Kommune, sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet. Endvidere viser figur 5.2 vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer. Opgørelsen fokuserer kun på virksomheder inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

Det fremgår, at der de seneste to år er sket en stigning i antallet af vækstvirksomheder i Aarhus Kommune, således at andelen i 2022 var 9,9 pct. Det er fortsat lidt under det regionale gennemsnit. Odense og Aalborg Kommuner har flere vækstvirksomheder end Aarhus Kommune, mens det modsatte gør sig gældende for Københavns Kommune.

Set i forhold til resten af regionen har Aarhus Kommune ikke overraskende mange vækstvirksomheder inden for servicesektoren, men til gengæld få inden for landbrug samt bygge og anlæg.

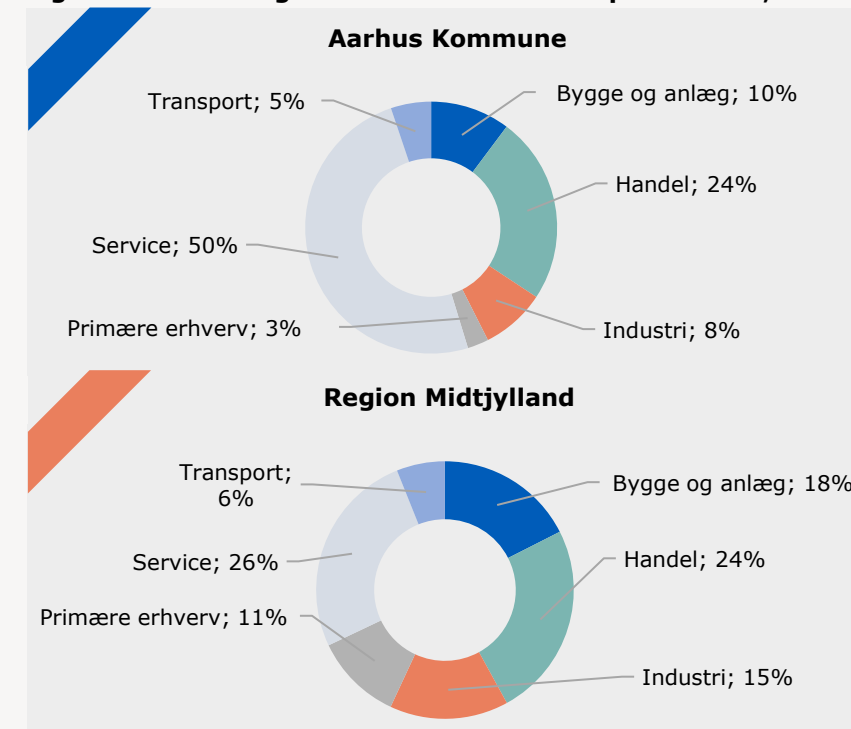
Figur 5.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommunerne omfatter: København, Odense og Aalborg Kommune.

Figur 5.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2022

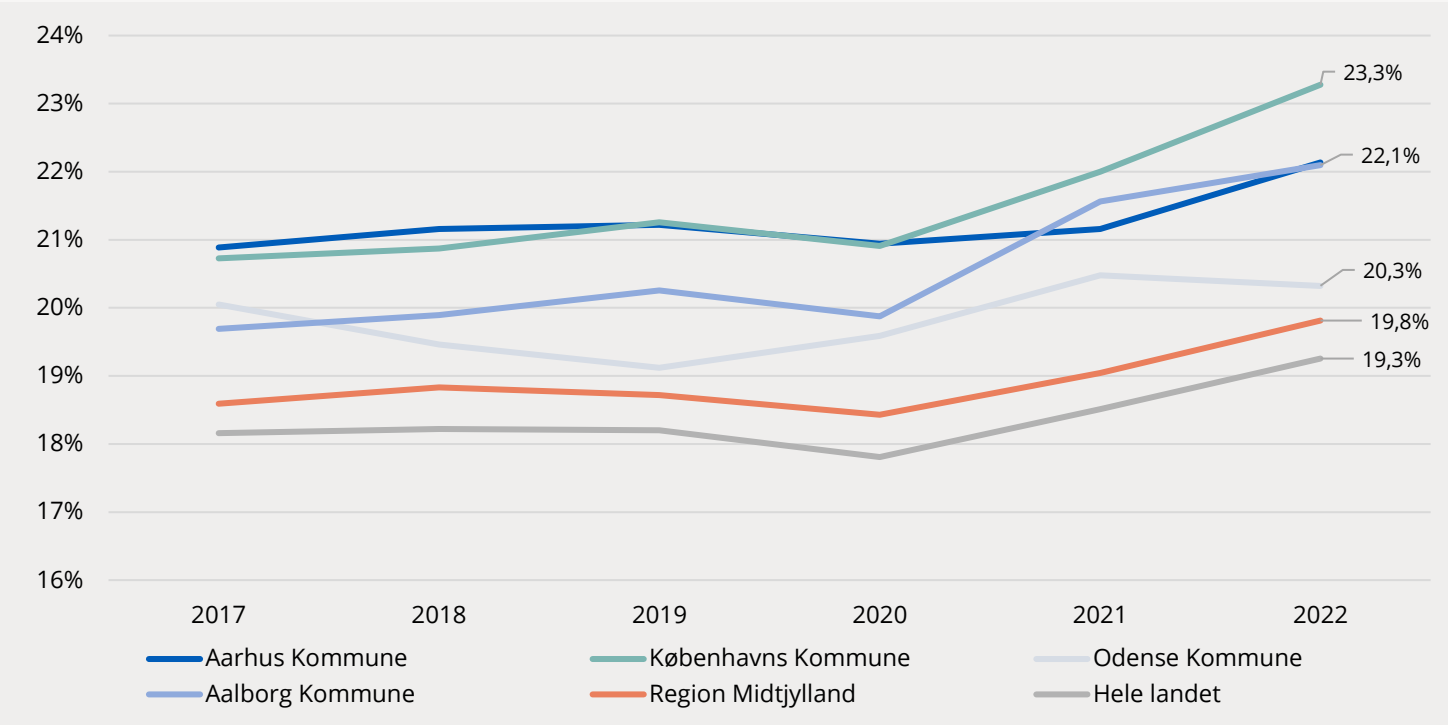
Mere end hver femte virksomhed i Aarhus Kommune har eksport

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse, og de bidrager i høj grad til både den lokale og regionale værdiskabelse. Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2017-22, mens figur 5.4 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Aarhus Kommune og Region Midtjylland under ét.

Den første figur viser, at 22 pct. af virksomhederne i Aarhus Kommune havde eksport. Det er en stigning i forhold til tidligere år. Andelen af eksportvirksomheder ligger samtidig noget over regionsgennemsnittet. Sammenlignet med andre storbykommuner ligger Aarhus Kommune også pænt til på denne indikator, men overgås dog af Københavns Kommune.

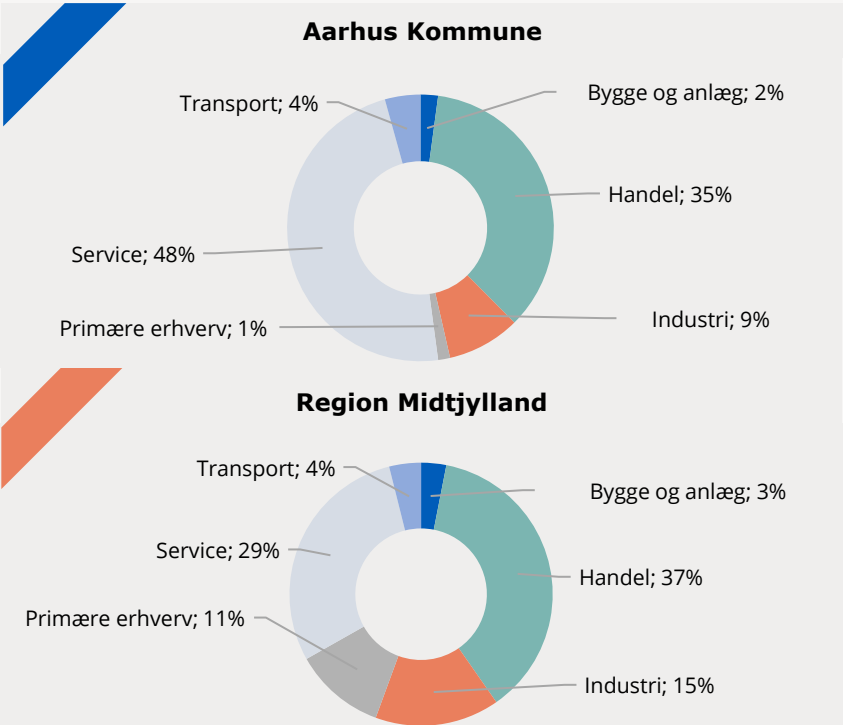
Også på dette område fylder serviceerhvervet meget i Aarhus Kommune. Ca. halvdelen af alle aarhusianske virksomheder med eksport ligger inden for denne sektor – mod kun 29 pct. i regionen som helhed.

Figur 5.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Figur 5.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2022

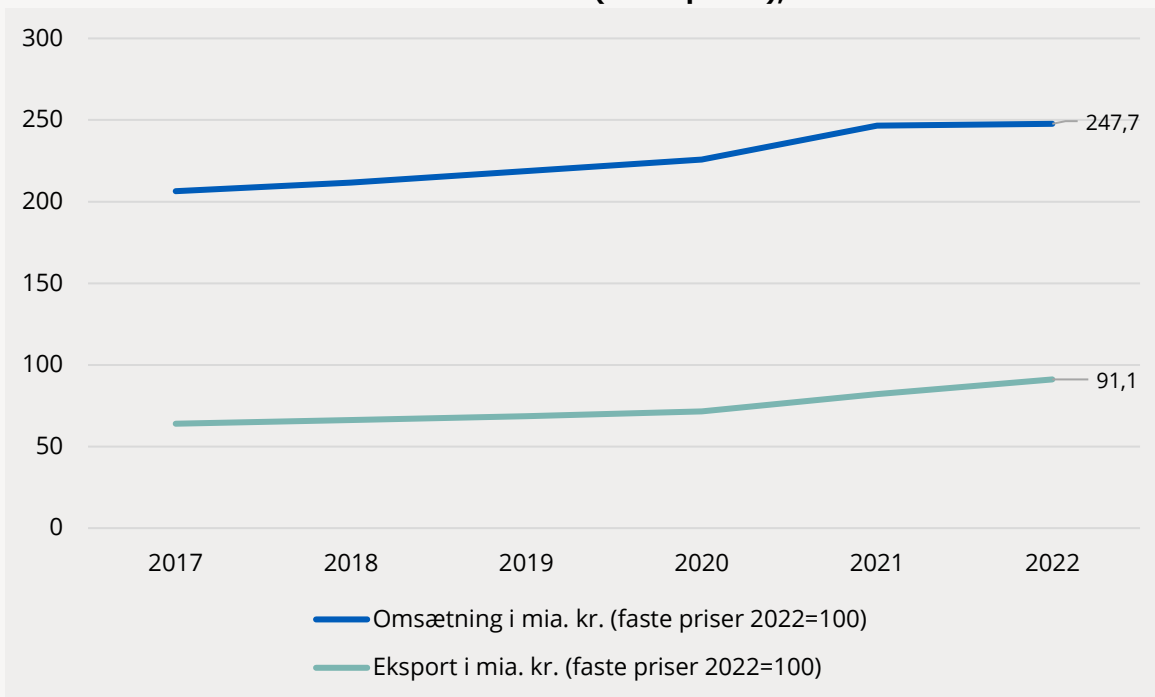
Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Stigning i eksporten fra aarhusianske virksomheder i 2022

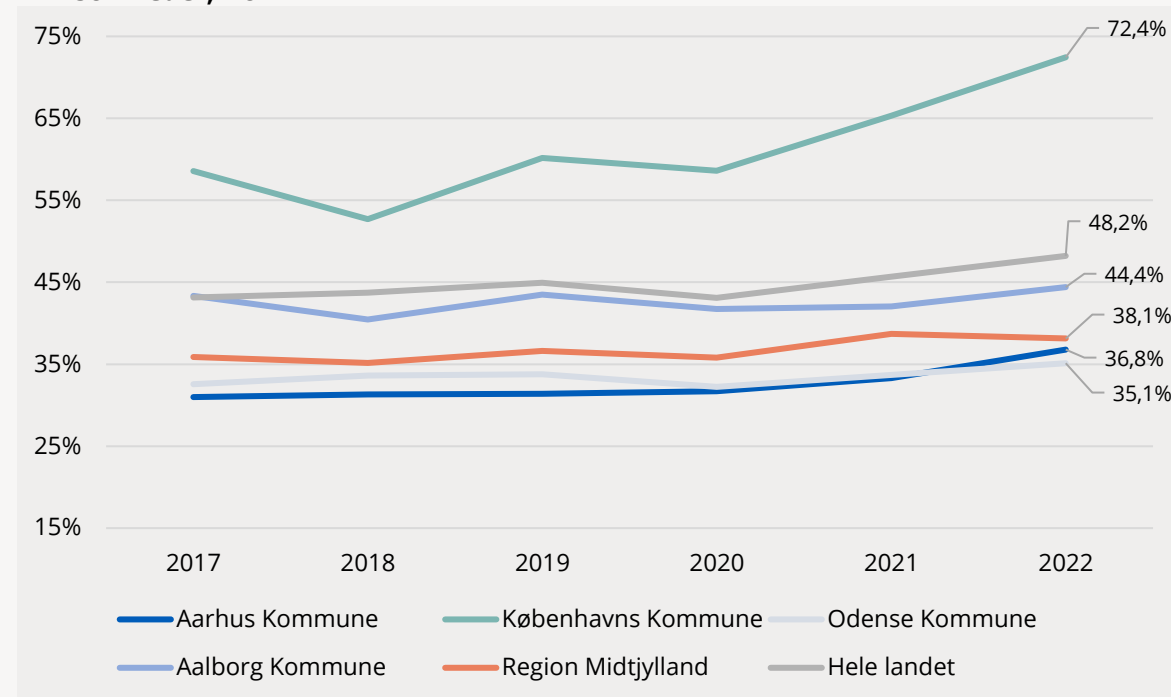
Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporterer, giver figurene neden for et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 5.5 også udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport. Figur 5.6 sammenligner eksportens andel af omsætningen med andre kommuner, regionen som helhed og hele landet.

Det fremgår, at eksportværdien er steget en del de seneste år blandt virksomheder i Aarhus Kommune, og at den i 2022 udgjorde 91 mia. kr. Eksportens andel af den samlede omsætning er også steget og udgjorde i 2022 knapt 37 pct. Andelen er dog lavere end i regionen som helhed og de fleste andre storbykommuner.

Figur 5.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Aarhus Kommune i mia. kr. (2022-priser), 2017-22

Figur 5.6. Udviklingen i eksportens andel af omsætningen i eksporterende virksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg. Opgjort i faste priser (2022-priser). Eksportværdi og omsætning er opgjort på kommuneniveau på baggrund af arbejdsstedernes placering. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Profilanalyse - Highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

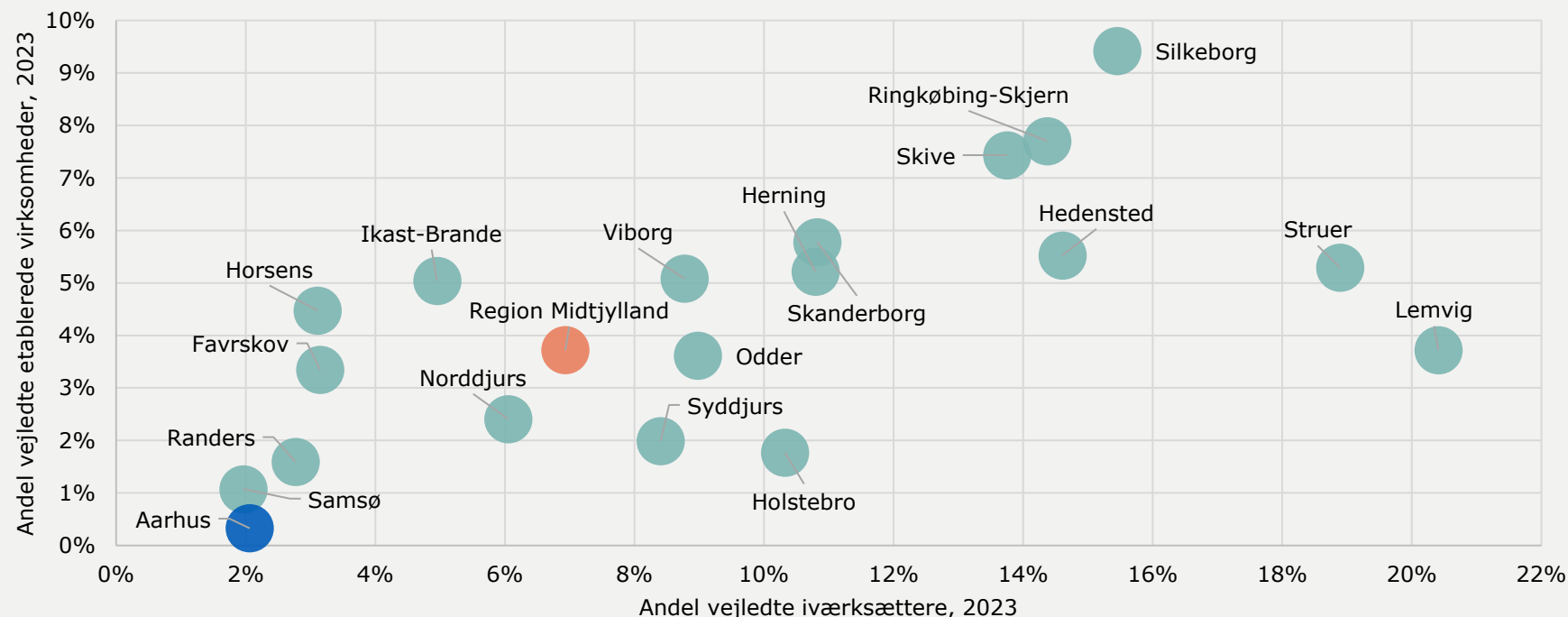
For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til profilanalyse 2024.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figur 6.1 giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer, projekter, mv. er ikke omfattet af figuren.

Det fremgår, at andelen af Aarhus-iværksættere, der har modtaget lokal vejledning, ligger på ca. 2 pct. i 2023, hvilket er noget lavere end regionsgennemsnittet på ca. 7 pct. Andelen af vejlede virksomheder ligger på under 1 pct. hvilket er noget under gennemsnittet for regionen som helhed.

Figur 6.1. Andel virksomheder, der har modtaget lokal vejledning i 2023, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

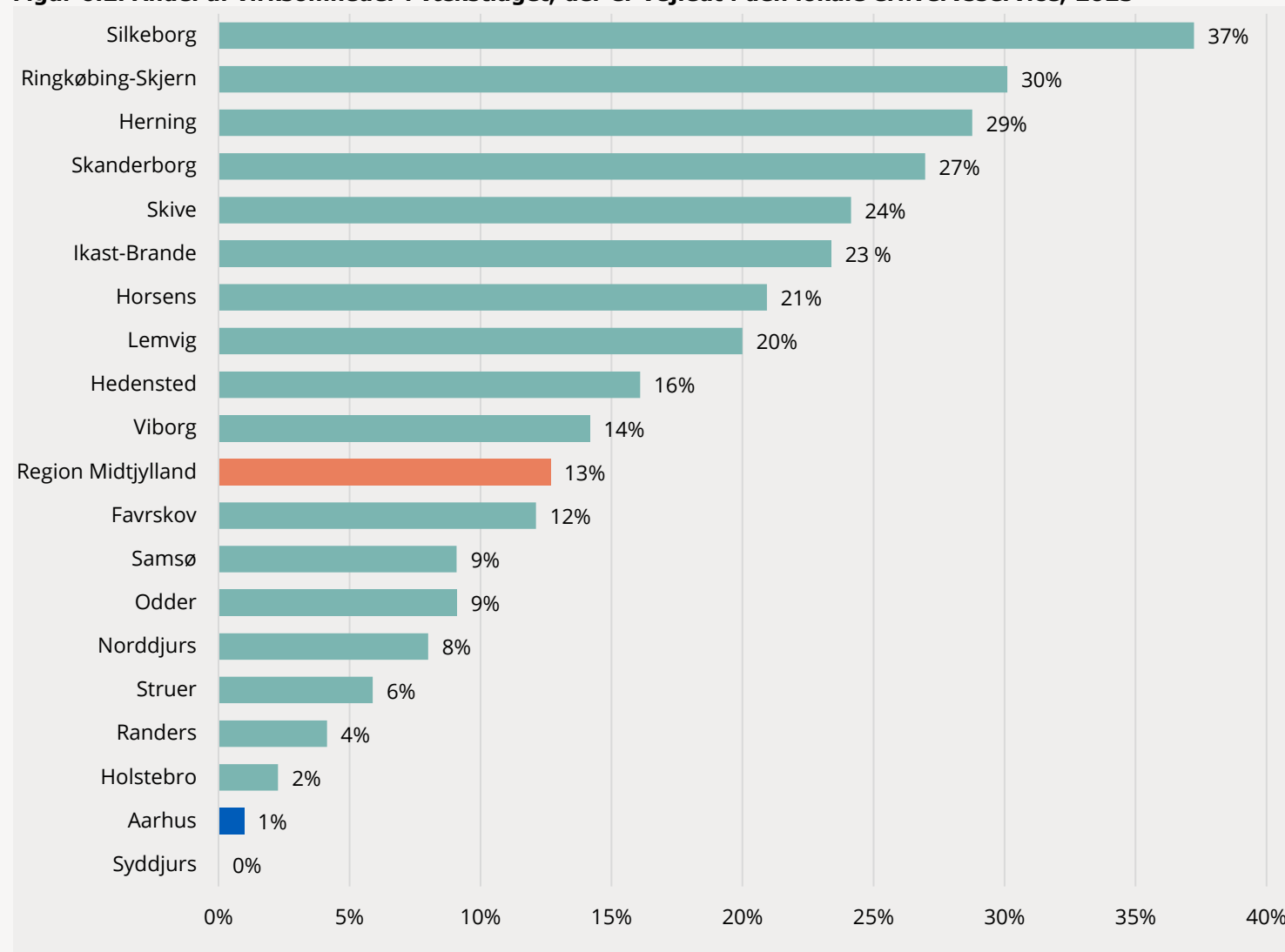
Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder er lavere i dette års Profilanalyse end i tidligere års analyser.

Årsagen er, at Danmarks Statistik har ændret metoden til opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark, hvilket har medført, at flere virksomheder end tidligere betragtes som aktive virksomheder i de midtjyske kommuner.

Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder i dette års rapport kan derfor ikke sammenlignes med andelen fra tidligere år.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 6.2. Andel af virksomheder i vækstlaget, der er vejledt i den lokale erhvervsservice, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2020 til 2022 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne i vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner i 2023.

Det fremgår, at 1 pct. af vækstvirksomhederne i Aarhus Kommune modtog vejledning lokalt i 2023. Regionsgennemsnittet er på 13 pct.

Den lave andel skal ses i lyset af, at der i Aarhus Kommune udbydes andre erhvervsfremmeaktiviteter end vejledningen under STARTVÆKST Aarhus.

Eksempelvis kan Aarhus Kommune i kraft af sine mange uddannelsesinstitutioner tilbyde fokuseret iværksætterrådgivning til bl.a. studerende, der starter virksomheder.

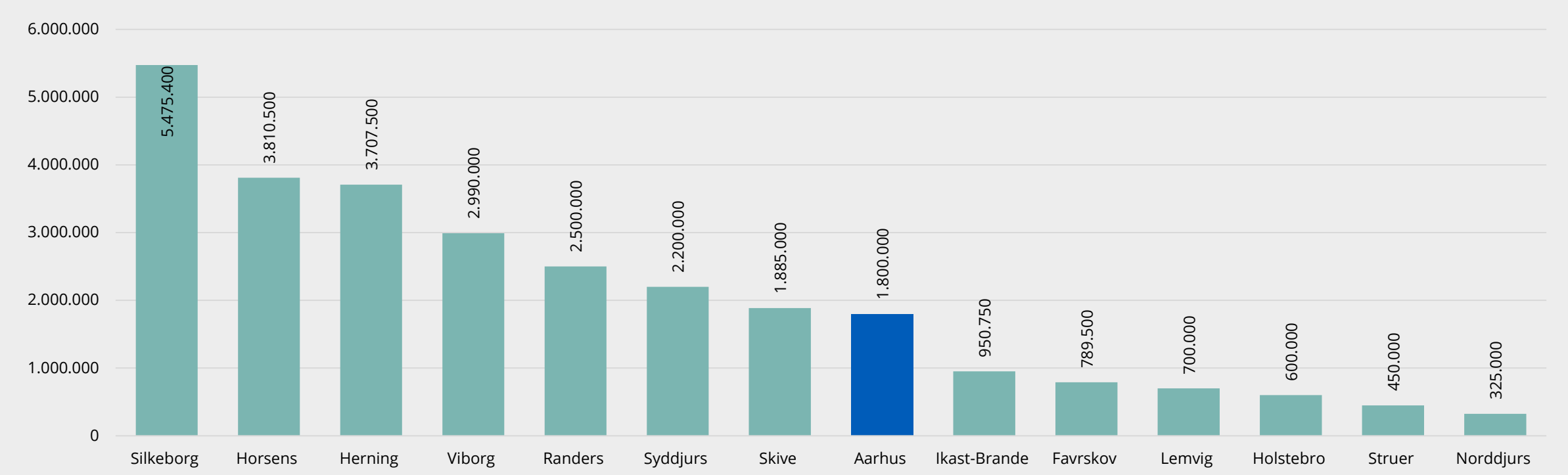
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2023

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som operatøren af lokal erhvervsservice har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune at afgøre hvor mange midler, der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren neden for viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, mens operatøren i andre kommuner er et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 6.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Hedensted, Horsens, Odder, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Syddjurs og Skanderborg Kommuner.

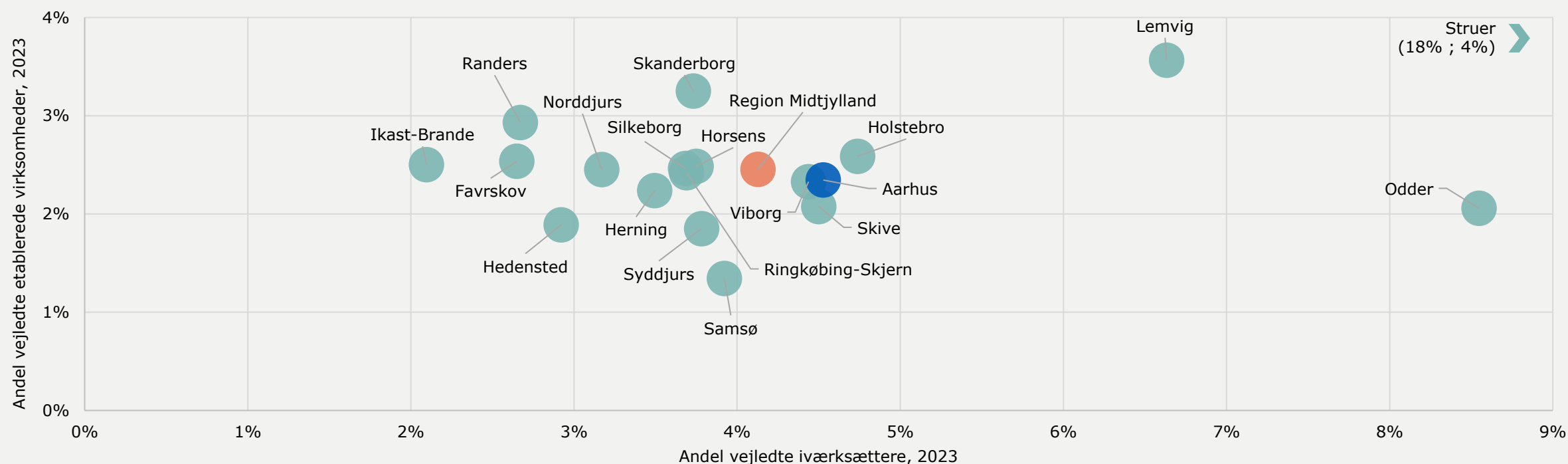
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren neden for giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Figuren viser, at andelen af vejledte Aarhus-iværksættere på dette område ligger lidt over tallet for Region Midtjylland under ét. Når det gælder andelen af vejledte etablerede virksomheder ligger Aarhus Kommune med godt to pct. en lille smule under den samlede andel for Region Midtjylland.

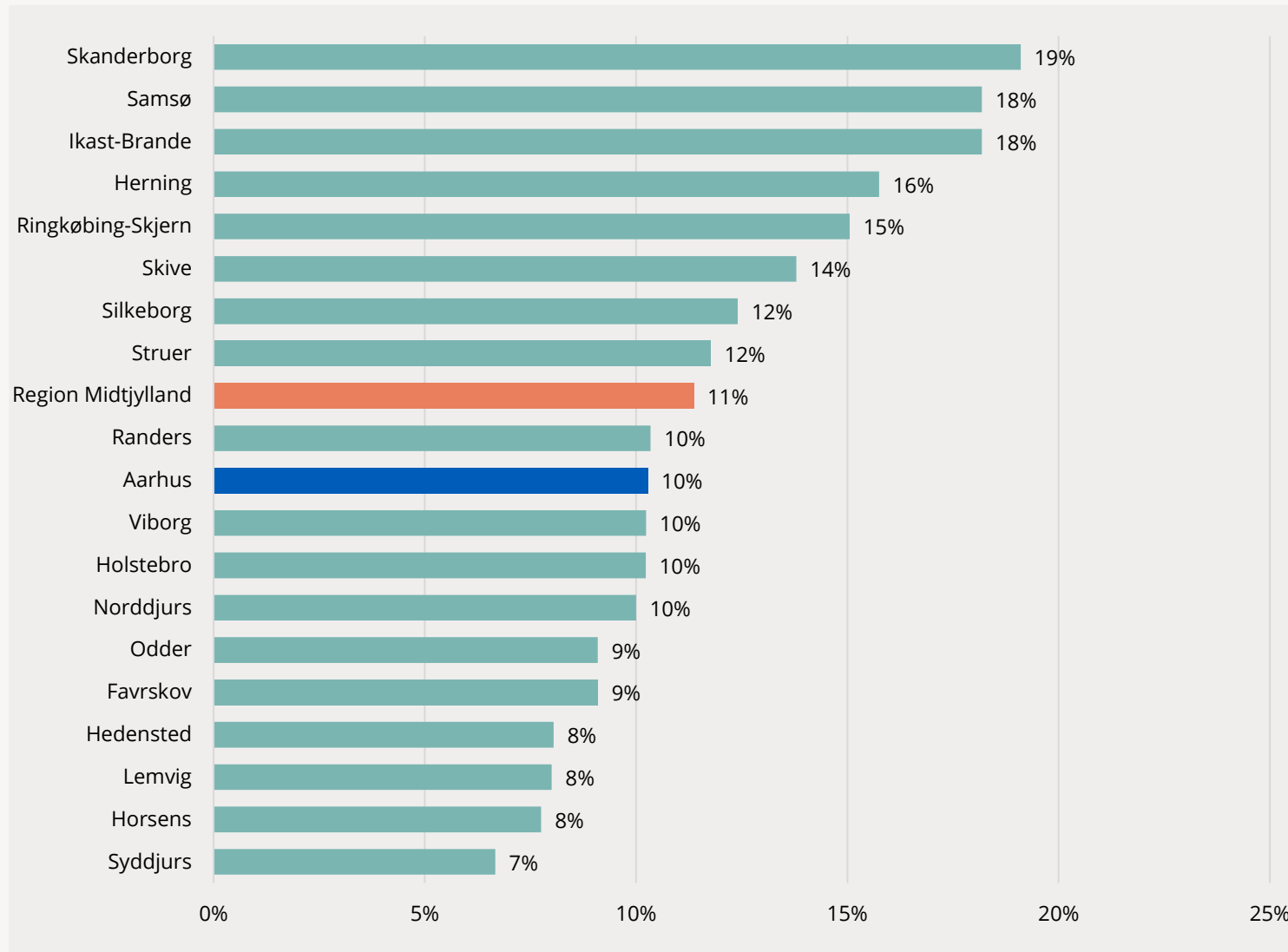
Det skal understreges, at figuren fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

Figur 6.4. Andel virksomheder, der har modtaget specialiseret vejledning i 2023 opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 6.5. Andel af virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning, 2023

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Aarhus Kommune blev der i 2023 ydet specialiseret vejledning til 10 pct. af vækstlaget, hvilket nogenlunde svarer til regionsgennemsnittet på ca. 11 pct.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2021 til 2023 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, august 2024.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.